

Gada pārskats 2018

Saturs

Kopsavilkums	3
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	4
2. Finansiālais nodrošinājums	5
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	5
Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums)	5
4. Personāls	7
Personāla raksturojums	7
Apbalvojumi un pateicības	7
Finansējums personāla attīstībai	7
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	9
Galvenie rādītāji	9
Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām	10
Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām	10
Uzziņu un informācijas darbs	11
Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem	12
Elektroniskais katalogs kā pakalpojums	13
Iekšzemes un starptautiskais SBA	13
6. Krājums	14
Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums	14
Krājuma rādītāji	14
Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā	14
Datubāzes	15
Darbs ar parādniekiem	16
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	16
Raksturojums un vispārīgie rādītāji	16
Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija	17
Bibliotēkas krājuma veidošana	18
Uzziņu darbs, pakalpojumi, pasākumi dažādām vecuma grupām	20
Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes	22
Brīvā laika pavadīšana bibliotēkā	29
Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā	33
Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā	34
Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem	36
8. Novadpētniecība	37
Darba virzieni un pakalpojumi	37
Novadpētniecības krājums	38

Krājuma organizācija un glabāšana.....	38
Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana	38
Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums.....	39
Izmantojums.....	39
Novadpētniecības darba un krājuma popularizēšana.....	39
Sadarbība novadpētniecības jomā.....	41
Jauninājumi novadpētniecības darbā	42
Galvenie secinājumi pārskata periodā.....	43
9. Projekti.....	43
10. Publicitāte.....	45
Bibliotēkas tēla veidošana	45
Bibliotēku popularizējošie pasākumi	45
11. Sadarbības tīkla raksturojums.....	48
12. Metodiskais un konsultatīvais darbs.....	50
Situācijas apraksts, kopaina, prioritātes pārskata periodā	50
Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi.....	50
Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām.....	53
Sadarbība ar citām iestādēm	53
Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības.....	53

Kopsavilkums

2018.gads Balvu Centrālajai bibliotēkai un Balvu reģionam kopumā bija interesants un dinamisks. Tas aizsākās ar analītiskām diskusijām starp Bērzpils pagasta pārvaldi, Balvu novada vadību un Centrālo bibliotēku par iecerēto Bērzpils pagasta bibliotēkas iespējamo telpu maiņu. Kārtējo reizi tika pierādīts, ka aktīva attieksme, nevis padevīga piekrišana, ir labs veids kā izvairīties no sliktiem rezultātiem. Arī gada turpinājumā vairākkārt nācās atgriezties pie citu bibliotēku telpu jautājumiem. Tikai ar daudzkārtējām runām, bez konkrētas darbības, aprobežojās Kupravas pagasta bibliotēkas telpu risinājuma varianti Viļakas novadā. Toties Viļakas novada Šķilbēnu pagasta Rekovas bibliotēka kopā ar pagasta pārvaldi un tautas namu svinēja ilgi gaidītos jurgus jaunās un skaistās telpās.

Centrālo bibliotēku divkārt satricināja speciālistu maiņas jautājums. Pirmkārt tas attiecās uz metodiķes lēmumu mainīt savu dzīvi, jaunus pavērsienus savam gājumam bija iecerējusi arī vecākā bibliotekāre darbam ar bērniem. Tas dažas lietas piebremzēja, bet atsevišķas tika risinātas paātrinātā režīmā, piemēram, 7 reģiona bibliotēku dokumentācijas sagatavošana akreditācijas procesam. Kopumā darbinieku maiņa un arī bibliotēku akreditācijas process noritēja sekmīgi un ienesa kolektīvā jaunas un patīkamas vēsmas. Šajā gadā tika legalizēta arī iecerētā struktūras maiņa Centrālajā bibliotēkā, kuras rezultātā notika arī pozitīvas izmaiņas darba samaksā.

Saturiski varētu runāt par Valsts simtgades daudzveidīgajām krāsām, it īpaši par apjomīgo un emocionāli piepildīto darbu pie izstādes “Brīvības ielas stāsts”, Grāmatu svētkiem kopā ar Zvaigzni ABC, skaļās lasīšanas čempionātu, īpašo lektoriju “Muna izviele – muna breiveiba”, krājuma attīrīšanas un lietotāju datu sakārtošanas jautājumiem, LEAN sistēmas iedarbināšanu, kultūrvēstures datu bāzes papildināšanu, lieliskajiem sasniegumiem droša interneta jautājumu popularizēšanā un pirmajiem 3 sekmīgi nokārtotajiem profesionālās kvalifikācijas eksāmeniem, pansionāta “Balvi” bibliotēkas krājuma revīziju, Eiroreģiona “Pleskava – Livonija” bibliotēku darbinieku tikšanos Balvu reģionā, skolotāju dienas rītu bibliotēkā u.t.t., tomēr, pāri visam dzejnīka i sabiedriska darbenīka Ontona Slišana 70 gadu svētkiem Ziemeļlatgalā #OntonamSlišanam70 . Upītes nemateriālā kultūras mantojuma centra iedvesmoti un aicināti kopējai darbībai vienojās ne tikai Ziemeļlatgales bibliotēku, bet arī citu kultūras un izglītības nozaru pārstāvji.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Balvu Centrālās bibliotēkas darbībā pārskata periodā būtisku izmaiņu nav, tomēr jāuzsver atsevišķi jautājumi, kuri risināti atbilstoši institūcijas attīstības plānā paredzētajiem darbības virzieniem.

Viens no galvenajiem šā gada uzdevumiem bija pakāpeniski reorganizēt bibliotēkas iekšējo struktūru. Tas paredzēja veikt izmaiņas bibliotēkas mata vienību sarakstā, samazināt darbinieku skaitu bibliotēkā un palielināt darbinieku algas. Rezultāts ir labs, minimālais darba algas pieaugums Centrālās bibliotēkas darbiniekiem bija EUR 45, sākot no oktobra mēneša. Vairākkārt tika analizēta arī filiālbibliotēku darbība Balvu novadā. Tika nolemts, ka neraugoties uzniecīgo iedzīvotāju skaitu atsevišķos novada pagastos, pagaidām izmaiņas pagastu amatu vienībās netiks veiktas.

Otrs gada darbības virziens bija bibliotēkas aprīkojuma atjaunināšana un modernizēšana. Ir veikta lietvedības kabineta pilnīga pārkārtošana atbilstoši prasībām par datu aizsardzības regulas ievērošanu, kā arī darbinieku atpūtas telpas daļēja pārkārtošana. Ir veiktas iestrādes un saņemts pozitīvs apstiprinājums biedrībās “Radošās idejas”, Centrālās bibliotēkas un Balvu novada pašvaldības centieniem Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības projektā attīstīt bibliotēku kā uzņēmējdarbības atbalsta centru, tai skaitā moderni aprīkojot jauniešu radošo lasītavu, rekonstruējot un moderni aprīkojot bibliotēkas izstāžu zāli.

Trešais bibliotēkas attīstības virziens bija pilnveidot un īstenot bibliotekāru profesionālās pilnveides programmas. Tas tika realizēts veidojot sava reģiona kultūrvidi izzinošas programmas, kā arī veicināt darbinieku individuālās aktivitātes profesionālās kvalifikācijas dokumentu iegūšanai.

Centrālajai bibliotēkai akreditācija pārskata periodā nebija, bet tika koordinēta un organizēta 7 pagasta bibliotēku akreditācijas procedūra. Tā noritēja veiksmīgi gan organizējot sadarbību ar pagastu pārvaldēm, gan risinot profesionālos izvērtēšanas jautājumus.

2. Finansiālais nodrošinājums

Bibliotēkas finansējums ir attīstību veicinošs.

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2016	2017	2018
Kopā (EUR)	238 614	248 602	273 288
Pašvaldības finansējums	230 020	239 943	263 360
Citi ieņēmumi:	8 594	8 659	9 928
<i>t. sk. maksas pakalpojumi</i>	1 301	1 200	3 314
<i>t. sk. ziedojumi un dāvinājumi</i>	480	250	586
<i>t. sk. VKKF finansējums</i>	920	771	1 028
<i>t. sk. citi piešķirumi</i>	5 893	6 438	1 262

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2016	2017	2018
Izdevumi kopā (EUR)	238 614	248 602	273 288
Darbinieku atalgojums (bruto)	148 121	158 595	175 219
Krājuma komplektēšana	20 213	19 780	20 780

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Pārskata periodā būtisku izmaiņu telpu rekonstrukcijā un remontdarbos nav. Budžeta līdzekļi tika ieguldīti bibliotēkas estētiskā stāvokļa uzlabošanai. Konkrēti, 220 m² bibliotēkas publiski lietojamo telpu grīdu linoleja segums tika attīrīts un tam no jauna uzklāts vaska segums. Domājot par vērienīgāku telpu rekonstrukciju un tehnoloģiju uzlabošanu, sadarbībā ar biedrību "Radošās idejas" tika sagatavots, iesniegts un saņemta pozitīva atbilde jautājuma virzībai Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības projektam.

Iekārtas, aprīkojums (t. sk. IKT nodrošinājums)

Balvu Centrālajā bibliotēkā pieaugušajiem lietotājiem pieejamas 7 datorsistēmas (sešas sabiedriskajā Internetpunktā un viena lasītavā). Tanī skaitā, viens dators no 3TD projekta (2008.gads, pārējie iegādāti projekta ietvaros 2015.gadā). Kopēšanas, skenēšanas un izdrukas pakalpojumiem pieejama krāsainā multifunkcionālā iekārta, kas nodrošina arī A3 formāta izdrukas/skenēšanas/ kopēšanas pakalpojumus.

Bēnu Internetpunktā pieejami 6 datori (pieci 3TD projekta datori, 2008.gads, un viens iegādāts projekta ietvaros 2015.gadā). Pieslēgums tīmekļa lapām bērnu datoros ir nodrošināts caur speciālu filtrējošo starpniekserveri, kas ierobežo piekļuvi neatbilstoša satura tīmekļa vietnēm.

Eksperimenta kārtā vienam bērnu Internetpunkta datoram uzinstalēta LinuxLite operētājsistēma ar tīmekļa pārlūkiem Mozilla Firefox un Google Chromium.

Nepieciešams atjaunināt 3TD projekta datorus un programmatūru, nomainot datorsistēmas.

Internet pieslēguma lejupielādes ātrums ir līdz 75 MBit/sek, kas ir pietiekami patreizējām apmeklētāju un administrācijas vajadzībām. Lokālā apmeklētāju datortīkla ātrums ir 100 MBit/sek.

Administrācijas rīcībā esošās datorsistēmas ir iegādātas vai saņemtas lietošanā dažādos laika posmos un spēj nodrošināt uzdevumu veikšanu. Atsevišķiem darbiniekiem pieejami individuāli skeneri vai multifunkcionālā iekārta darba pienākumu veikšanai vai pakalpojumu sniegšanai.

Administratīvā lokālā datortīkla ātrums ir 1GBit/sek. Darbiniekiem, kam jāveic biežas izdrukas, nodrošināti lokālie printeri, pārējiem nodrošināta piekļuve multifunkcionālai iekārtai tīkla pieslēgumā. Pieredze rāda, ka uzturēt vienu vai vairākas multifunkcionālās iekārtas tīkla slēgumā ir praktiskāk. Administratīvā tīkla darbinieku piekļuves tiesības un atļaujas pārvalda domēna kontrolieris, datori saslēgti Aktīvās direktorijas domēna struktūrā. Domēna kontrolieris nodrošina arī datortīkla funkcionēšanai nepieciešamo pakalpojumu darbību. Administratīvajā tīklā pieejama (atbilstoši atļaujām) datu glabāšanas ierīce ar RAID (cieto disku rezervēšanas sistēma atteices gadījumā) disku nodrošinājumu darbinieku failiem un darbinieku darba dokumentu un e- pasta rezerves kopijām.

Bibliotēka uztur e- pasta serveri ar savu domēna vārdu. Bibliotēkas tīmekļa vietne un Kultūrvēstures datubāze darbojas uz atsevišķa servera virtualizētā vidē, kas ļauj ērti izveidot rezerves kopijas. Tāpat izvietotas reģiona bibliotēku tīmekļa vietnes. Šiem risinājumiem būtu nepieciešama tehnoloģiskā un programmnodrošinājuma atjaunošana, kas tieši atkarīgs no bibliotēkas finansiālajām iespējām.

Bibliotēkā darbojas failu un dokumentu tiešsaistes apmaiņas sistēma, mākoņpakalpojums, kas pieejams reģiona bibliotēku darbiniekiem. Piekļuve dokumentiem nodrošināta atbilstoši piešķirtajām atļaujām. Lietotāji var tiešsaistē saņemt, augšupielādēt, izveidot un rediģēt dokumentus, piešķirt atļaujas citiem lietotājiem skatīt vai rediģēt savus dokumentus. Iespējams tiešsaistē rediģēt Word, Excel, PowerPoint un teksta dokumentus. Šajā sistēmā pieejams arī kalendārs individuālai vai koplietošanai. Tehniski šī sistēma izvietota uz pielāgota datora, kas pilda servera funkciju. Izmantota bezmaksas programmatūra.

4. Personāls

Personāla raksturojums

Pārskata periodā divkārt nācās pievērsties speciālistu maiņas jautājumam. Pirmkārt tas attiecās uz metodiķes lēmumu mainīt savu dzīvi, jaunus pavērsienus savam gājumam bija iecerējusi arī vecākā bibliotekāre darbam ar bērniem. Sakarā ar pensijas vecuma iestāšanos darba tiesiskās attiecības pārtrauca apkopēja.

Bibliotekāro darbinieku skaits	11
Ar bibliotekāro izglītību kopā	9
<i>ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību</i>	2
<i>ar augstāko izglītību (līdz 1993.g)</i>	2
<i>ar profesionālo vidējo izglītību</i>	5
Ar izglītību citās jomās kopā	2
<i>T.sk.ar maģistra grādu</i>	1
<i>ar bakalaura grādu</i>	1

Apbalvojumi un pateicības

No Latvijas 30 vēstnešiem Drošāka interneta vēstnesei Evitai Arulei 1.vieta. 24 nodarbībās izglītoti 196 skolēni, 174 vecāki un 20 pedagogi.

Finansējums personāla attīstībai

Pārskata periodā personāla attīstībai tērēti 767 EUR.

Tabula "Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi"

N.p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums	Stundu skaits
1.	05.01.	O. Kalpaka iela 60A, Gulbene	Gulbenes novada bibliotēka	Novadpētniecības mācības. Praktiska nodarbība "Dažādi informācijas avoti: tradicionālie un elektroniskie"	2
2.	19.01.	O. Kalpaka iela 60A, Gulbene	Gulbenes novada bibliotēka	Novadpētniecības mācības. Teorētiski praktiska nodarbība "Māju stāsti bibliotēku novadpētniecības datu bāzēs".	2
3.	16.02.	Peldu iela 25, Rīga	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija	Vides un aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas rīkoto reģionālo partneru informatīvo pasākumu "Digitālā nedēļa 2018"	4
4.	08.03.	Cēsu iela 4, Valmiera	Valmieras bibliotēka	Seminārs Inovatīvas metodes klientu piesaistei bibliotēkā "Lasīsim kopā ar suni"	6

5.	19.03.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Pavasara konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "Grāmatā mazais ir liels"	6
6.	26., 27. 03.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Profesionālās kvalifikācijas eksāmeni profesionālās kvalifikācijas "Bibliotekārs" piešķiršanai Balvu Centrālās bibliotēkas 3 darbiniekiem	16
7.	12.04.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Seminārs par darbu ar personas datiem bibliotēkās	6
8.	18.04.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Bibliotēku ideju tirgus	6
9.	16.05.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Konference "Literatūras zināšanas mūsdienīgam bibliotekāram"	6
10.	24.05.	Tērbatas iela 53-2, Rīga	Kultūras informācijas sistēmu centrs	Seminārs "Latviešu datubāzu resursi un interneta rīki informācijas darbā"	3
11.	augusts	Stabu iela 47, Centra rajons, Rīga	Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija	Cisco Networking Academy kurss "Esi vienots ar datoru"	30
12.	augusts	Stabu iela 47, Centra rajons, Rīga	Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija	Cisco Networking Academy kurss "Ievads kibernetikā"	15
13.	augusts	Stabu iela 47, Centra rajons, Rīga	Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija	Cisco Networking Academy kurss "Ievads lietu internetā"	20
14.	22., 23. 08.	Tomes pagasts, Ikšķile, Ķeguma novads	Latvijas Interneta asociācija Drošāka interneta centrs	Reģionālo vēstnešu seminārs Līcīšos	10
15.	24.08.	Zaļā iela 3, Rīga	SIA Microsoft Latvia birojā	Projekts Pathways for employ noslēguma seminārs "Digitālās prasmes nākotnes darbam"	3
16.	6., 7.09., 16.10.	Pieaugušo neformālās izglītības centrs „Azote”, Tautas iela 1, Balvi	SIA "Baltijas Datoru akadēmija"	"Digitālā saziņa ar valsti: dzīves situācijās noderīgi e-risinājumi".	8
17.	08.09.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Skaļās lasīšanas sacensības reģionālo kuratoru seminārs	4
18.	28.09.	Dīķu iela 5, Krāslava	Latvijas bibliotekāru biedrības Latgales nodaļa un Krāslavas novads	Latvijas bibliotekāru biedrības Latgales nodaļas konference "Nemateriālā mantojuma popularizēšana Latgales bibliotēkās"	6

			centrālā bibliotēka		
19.	01.,17, 30.10	Bērzpils 1a, Balvi	Balvu novada pašvaldība	Apmācības "Lean sistēmas darbības principi pašvaldības iestādēs"	40
20.	05.10.	Marijas iela 13/3, Rīga	Ziemeļvalstu Ministru padomes birojs	Ziemeļvalstu Literatūras nedēļa 2018	6
21.	15.10.	Gustava Zemgala gatve 76 Rīga	Tieto Latvia SIA	BIS ALISE padziļinātajiem kursi "Cirkulācija"	8
22.	18.10.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Reģionu galveno bibliotēku metodiķu seminārs	5
23.	24.10.	K.Donelaičio g.58, Kauņa, Lietuva	Vītauta Dižā Universitāte	Medijpratības meistaruru mācības "Media and Information literacy"	8
24.	01.10.	Gustava Zemgala gatve 76 Rīga	Tieto Latvia SIA	BIS ALISE kursi "Informācijas meklēšana"	8
25.	06.,20. 11., 18.12.	Pils laukums 4, Rīga	Latvijas Nacionālais kultūras centrs	Kursi "Stāstnieku skola" 3.nodarbības	17
26.	30.11.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Medijpratības meistaruru mācības	8

Ļoti noderīgi kursi bija "Digitālā saziņa ar valsti: dzīves situācijās noderīgi e-risinājumi", kurus rīkoja SIA "Baltijas Datoru akadēmija". Lektore Aija Virse jau kā personība daudzas kolēģes pārsteidza ar savu harizmu. Apgūstamās tēmas tika vienkāršiem vārdiem paskaidrotas un bija iespēja praktiski darboties e-vidē.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Galvenie rādītāji

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2016	2017	2018	% salīdzinot ar iepr. gadu
Lietotāju skaits	2 320	2 244	2 121	- 3%; -5%
<i>t. sk. bērni</i>	750	792	766	+5%; -3%
Bibliotēkas apmeklējums	106 515	54 240	36 128	-3%; -33%
<i>t. sk. bērni</i>	20 177	19 097	15 079	-5%; -21%
Izsniegums kopā	77 598	75 948	66 510	-2%; -12%
<i>t. sk. grāmatas</i>	40 444	40 917	35 621	+1%; -13%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	34 691	33 024	27 003	-4%; -18%
<i>t. sk. bērniem</i>	16 757	16 619	12 908	-1%; -22%
Bibliotekārais aptvērumš % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā *	32,9%	33%	32%	32%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	64%	71%	70%	70%
Iedzīvotāju skaits	6 991	6 807	6 646	-2%; -2%

Pārskata periodā lietotāju skaits samazinājies par -5%. Neskatoties uz iedzīvotāju un lietotāju skaita samazināšanos, bibliotekārais aptvērums nesamazinās.

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Īpaša bibliotēkas lietotāju grupa ir cilvēki ar veselības problēmām – ir daļa, kas līdz abonementam nokļūst pašu spēkiem, bet literatūra ir jāizvēlas un jānoliek priekšā. Daļu kustībās ierobežotu lietotāju ar lasāmvielu no bibliotēkas krājuma nodrošina sociālie aprūpētāji vai radinieki.

Bibliotēkas ēkā atrodas arī Latvijas Neredzīgo bibliotēkas filiāle, tāpēc šo lasītāju vajadzības tiek

apmierinātas pilnā apmērā ar šīs speciālās bibliotēkas pakalpojumiem. Neredzīgo bibliotēkas vadītāja izmanto Balvu Centrālās bibliotēkas periodikas krājumu atlasot rakstus nosūtīšanai audiožurnāla krievu valodā “Kaleidoskops” (Калейдоскоп) sagatavošanai. Audiožurnāls iznāk reizi ceturksnī. Tā skanējuma ilgums 5-6 stundas. Rakstu tematika ir dažāda: vēsture, medicīna, dzīvnieku pasaule, ceļojumu apraksti u.tml.. Audiožurnālu var saņemt gan diskos, gan arī ierakstīt zibatmiņā visi Neredzīgo bibliotēkas lasītāji, kuri nevar lasīt parasto iespiedrakstu.

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām vai interešu grupām

- Sadarbība ar pansionātu “Balvi”.

Turpinām iesākto sadarbību ar pansionāta “Balvi” lasītājiem, pie kuriem braucam reizi mēnesī ar grāmatu kopu, ko atstājam vietējā bibliotēkā darbam pansionāta bibliotekārei. Skaitliskie rādītāji tabulā.

	Apmeklējums	Izsniegums
2017	521	1 328
2018	455	1 559

Pansionātā bibliotēka darbojas jau kopš tā uzcelšanas (1977.) Grāmatu krājums gadu gaitā nav ne reizi attīrīts un pieņēmis vērienīgus apmērus. Bibliotēkas vadītāja lūdza mūsu kolēģu palīdzību izvērtēt krājumu un palīdzēt attīrīt no novecojušās literatūras un dublikātiem. Divas darba dienas 3 mūsu darbinieces pavadīja pansionāta bibliotēkā. Atlasītos iespieddarbus “Līgatnes makulatūra” nogādāja otrreizējai pārstrādei. Atradām arī dažus desmitus grāmatu, kuras interesētu mūsu lasītāju.

- “Lasi un veseļojies ātrāk!”
- Turpinām iesākto sadarbību ar slimnīcu – aprīlī turp nogādājam norakstītos, populārākos žurnālus un grāmatas, kas tiek izvietoti plauktos terapijas, ginekoloģijas, ķirurģijas un bērnu

nodaļu gaitēnos. Šeit netiek veikta izsnieguma uzskaitē. Slimnīcā atlasām sabojātos eksemplārus nodošanai makulatūrā.

- Darbs ar bezdarbnieku grupām
 - Šajā pārskata periodā aktīvs strādājām ar šo mērķauditoriju. Organizētas informatīvās stundas projekta “Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem ” Programmas “Motivācijas programma darba meklēšanai un sociālā mentora pakalpojums” dalībniekiem. Par iespējām bibliotēkā, datubāzēm uzzināja 147 bezdarbnieki.
 - Organizējām 6 apmācības mācību centra “Buts” bezdarbnieku kursu dalībniekiem. Par projektu rakstīšanas gudrībām stāstīja bibliotēkas direktore, informāciju par sociālajiem tīkliem un medijpratību sniedza “Droša interneta” vēstnese. Apmācībās piedalījās 36 dalībnieki.
- Darbs ar senioriem
 - Šī mērķgrupa ir vispretrunīgākā – no vēlmes apgūt jaunās tehnoloģijas un iespējas, ko tās sniedz, līdz bažām, bailēm, neapmierinātību, ko sagādā e-pakalpojumi un e-vide. 6 seniori izteica vēlmi un individuāli apguva prasmes darbā ar datoru.
 - Pārskata periodā 2 reizes viesojāmies pie pensionāru biedrības. Sniedzām informāciju par e – pakalpojumiem un medijpratību – ko darīt un nedarīt sociālajos tīklos.
 - Katru gadu Grāmatu svētku ietvaros senioriem ierastajā pulcēšanās vietā ir tikšanās ar grāmatu autoriem. Pārskata periodā Pensionāru biedrībā viesojās Inga Jēruma.

Uzziņu un informācijas darbs

Ikdienas uzziņas visbiežāk saistītas ar e-pakalpojumu. Parasti lūgums ir palīdzēt veikt dažādus maksājumus, pārslēgt līgumus, aizpildīt iesniegumus, reģistrēties dažādās vietnēs, izdrukāt biļetes. Uzziņas mēdz būt ļoti dažādas, no vienkāršām līdz padziļinātām. Jāpiemin daži uzziņu piemēri, kuri atšķiras no iepriekšējiem gadiem: kā var iegādāties vājdzirdīgo dzirdes aparātu? Kur var sameklēt Dziesmusvētku dziesmām vārdus, lai var izdrukāt braila rakstā? Kur izgatavo invalīda apliecību un kādi dokumenti nepieciešami iesniegšanai? Kā pieteikties Elektrum atbalstam daudzbērnu ģimenēm? Kā un kur aizpildīt deklarāciju, lai ar cita iegādātu mašīnu šķērsotu Krievijas robežu? Kur publiski pieejami starpnovadu skolēnu olimpiāžu rezultāti? Kā un kur reģistrēt Latvijas 100gades loteriju? Kā iespējams rezervēt tirdzniecības vietu gadatirgū? Kā var izgūt sava zemes gabala karti no LAD? Kur atrodas 13. Saeimas vēlēšanu iecirkņi? Kur Balvu reģionā ir pieejamas karjeras - grants, smiltis, akmens ieguvei?

Šogad apmeklētāji saskarās ar pakalpojumu sniedzējiem, kuri vairs neizsūta rēķinus papīra formātā vai arī par šādu pakalpojumu klientiem jāreķinās ar papildus izmaksām. Nācās organizēt

individuālās datorapmācības, lai apmeklētāji spētu patstāvīgi pārvaldīt savu e-pastu. Tas apliecina vien to, ka cilvēkiem ir jāpilnveido savas digitālās prasmes, lai ātrāk un ērtāk varētu izveidot saziņu ar pakalpojuma sniedzēju.

Ikdienā bibliotēkām jāuzklausā neapmierināti apmeklētāji, kuri nevar pieņemt jauno situāciju, ka ir jāiet līdzī laimam, iestādes pāriet uz e-vidi, nepastāv tiešais kontakts starp pakalpojuma sniedzēju un ņēmēju.

Bibliotēkām katru gadu jāpilnveido savas zināšanas, lai varētu orientēties datu bāzēs, dažādu institūciju mājas lapās, lai pēc iespējas ātrāk un kvalitatīvāk varētu palīdzēt apmeklētājam. Ar 2020.gadu visas valsts iestādes pāries uz e-vidi, tad bibliotēkā darbs ar uzziņām būs vēl pieprasītāks.

Sniedzam palīdzību skolēniem zinātniski - pētniecisko darbu izstrādē. Pārsvārā šo pakalpojumu izmanto vidusskolas skolēni. Tēmas, ko izvēlas skolēni ir nepateicīgas, jo bieži vairs nav, vai ir ļoti maz grāmatu par attiecīgo tēmu. Piemēram: “Radošums un brīva laika aktivitātes padomju skolā”. Pārskatītas krātuves fonda pedagogijas un vēstures nodaļas, meklēts ne tikai teksts, bet arī fotogrāfijas.

Skolēnu Zinātniski pētnieciskajiem darbiem meklētās tēmas: Modes vēsture un attīstība; Kokapstrādes materiālmācība un tehnoloģijas; Miegs un sapņi. Ietekmē uz cilvēka veselību; Bērnu un jauniešu atkarības; Dzīvnieku terapija; Kapusvētku tradīcijas; Lauku sētas; Latgales bioloģiskās saimniecības; Mākslas terapija un krāsu ietekme; šokolādes vēsture un izgatavošanas tehnoloģijas; Lauku tūrisms; Audums. Auduma struktūra, ražošanas vēsture; Karikatūras vēsture; un t.t.

Bieži nākas meklēt atbildi “komiskam” uzziņām. Piem., 9. klases skolēna mamma lūdza sameklēt vācu dzejnieka Si Minkra dzejoļus. Sākuma tika meklēts šis nezināmais dzejnieks gan vecos krājumos, gan interneta resursos, līdz pieprasījums kļuva aizdomīgs. Kaut kas likās pazīstams vārdu salikumā! Zinot, ka bieži vien skolēni ļoti neprecīzi pieraksta to, ko pasaka pedagogs vai arī pārprot, radās aizdomas, ka tas varētu būt dzejnieks Vācietis un viņa krājums “Si minors”. Pēc vairākiem telefona zvaniem - skolēna mamma – skolēns – skolotāja - tika noskaidrots, ka mūsu aizdomas bija pamatotas. Bija vajadzīgs O. Vācieša krājums.

Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Bibliotēkas apmeklētājiem pieejama bezmaksas pašvaldības avīze “Balvu novada ziņas”, aktuālas informācijas bukleti un noderīgas informācijas izvietošana pie bibliotēkas informācijas nesējiem.

Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Tabula “BIS ALISE izmantošana”

Reģions/ Pilsēta/ Novads	Bibliotēku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2018)	Pasūtīts (Web) eksemplāru (2018)
			Cirkulācija	SBA	Komplektēšana		
Balvu novads	10	4	4	4	1	68	289

Pārsvarā bibliotēkas strādā ar Cirkulācijas un SBA moduļiem. Ir pieejams arī Komplektēšanas modulis, taču visas jaunās grāmatas apstrādā Balvu Centrālās bibliotēkas Apstrādes nodaļa.

BIS Alise reģiona bibliotēku saimei 2018.gada rudenī pievienojās Baltinavas novada bibliotēka. Pagaidām izmanto tikai Cirkulācijas moduli.

Iekšzemes un starptautiskais SBA

Tabula “SBA rādītāji”

SBA	2016	2017	2018
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	47	88	27
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	504	498	459

Pieprasītā literatūra ir uzzīņu un mācību literatūra studentiem, ieteicamā literatūra skolēniem, izklaidējošā literatūra – romantiskā, vēsturiskā literatūra, vai literatūra, kuras vienīgais eksemplārs atrodas Centrālajā bibliotēkā. Pēdējos gados vairākas bibliotēkas (Tilža, Vectilža, Tikaiņi, Viļaka) lūdz no mums grāmatas vai grāmatu kopas krievu valodā, jo pašu krājumā to ir maz vai ir kāds ļoti aktīvs lasītājs.

Balvu Centrālās bibliotēkas lasītāji pieprasījuši 4 grāmatas no LNB . Tās bija: 1. G.Vieglīns – Valietes ”Pa votu un sēļu pēdām Zemgalē no 15. – 20. gs”, kurā savu dzimtas vēsturi meklēja divi lasītāji, 2. E.Krūmiņa “ Retorikas rokasgrāmata”, izmantota mācībām, 3.“Piena lopkopība. Rokasgrāmata.” – mācībām un 4. G.Krūmiņa “Latvijas tautsaimniecības vēsture” – skolēnu zinātniskajam darbam.

Mūsu fondā neesošās grāmatas mūsu lasītājiem pieprasījām no Balvu novada pagastu vai reģiona bibliotēkām. Tā bija mācību literatūra studentiem vai skolēniem – Alijevs “Izglītības filosofija”, Tūbele “Disleksija.”, “Ceļu satiksmes noteikumu“ burtnīcu, jo mūsu lasītājs ar mūsu grāmatu kopā ir pazudis, interesanti, bet mūsu lasītāji no pagastu bibliotēkām pieprasa jau diezgan novecojušu daiļliteratūru vai padomju laikos izdotās grāmatas, īpaši no agrāk izdotajām grāmatu sērijām (“Piedzīvojumi. Fantastika. Ceļojumi.”, “ Stāsti par vēsturi” , “ Stāsti par dabu”)

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politikas dokuments
http://www.bibliotekas.lv/cb_web//images/pdf/koncepcija_krajumam_2017.pdf

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2016	2017	2018
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	9 900	9 097	10 032
<i>t. sk. grāmatām</i>	6 400	5 700	6 703
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	1 672	1 519	1 975
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	3 500	3 397	3 329
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	1,42	1,34	1,51
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	12 597	11 247	11 157

Pārskata periodā bibliotēkas krājuma pārbaude (inventarizācija) nav veikta.

Krājuma rādītāji

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2016	2017	2018
Jaunieguvumi kopā	2 931	2 954	2 703
<i>t. sk. grāmatas</i>	1 167	1 069	984
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	193	226	185
<i>t. sk. bērniem</i>	286	282	323
Izslēgtie dokumenti	3 170	3 204	3 204
Krājuma kopskaits	44 523	44 273	43 684
Grāmatu krājuma apgrozība	1,19	1,21	1,07
Periodisko izdevumu apgrozība	3,49	3,35	4,59

Krājuma komplektēšanas un organizācijas prioritātes pārskata periodā

2018.gadā krājuma komplektēšanai atvēlētie līdzekļi bija pietiekoši un centāmies pēc iespējas vairāk iegādāties lasītāju pieprasīto literatūru katrā nozarē.

Tā kā aizvadītais bija Latvijas simtgades gads, tad tika iegādātas vairākas ļoti vērtīgas un cenas ziņā dārgas grāmatas, kuras veltītas valsts vēsturei. Plānojot jaunumu sarakstus, kā katru gadu, tajos tika iekļautas grāmatas, kuras tiek izdotas turpinājumos vai daļās. Tika pirkti literatūra vai saņemti autoru dāvinājumi, kuru saturs ir saistīts ar Balvu novada, reģiona vai Latgales cilvēkiem, notikumiem un vēsturi.

Pēc iespējas un atvēlētajiem līdzekļiem, vispirms centāties iegādāties īpaši pieprasītus autoru darbus no latviešu oriģinālliteratūras. (Tika nopirkta iepriekšējos gados aizsāktās, lasītāju interesi izraisījušās, vēstures romānu sērijas “ Mēs Latvija, XX gadsimts” pēdējās grāmatas).

Nozaru un mācību literatūra tiek atlasīta pēc studējošo un citu interesentu pieprasījuma. Gribētos, lai vairāk tiktu izdotas grāmatas medicīnā, tehniskajās zinātnēs, grāmatas par auto un lauksaimniecības transportu, arī datorzinībās nav lielas izvēles, bet literatūru šajās nozarēs vajadzētu atjaunot un papildināt.

Lielāko daļu no pirktais literatūras sastāda daiļliteratūra, gan latviešu, gan krievu valodā. Tie ir romāni un stāsti – romantiskā literatūra un detektīvi, vēsturiska satura literatūra, biogrāfijas un dzeja. Jāpiebilst, ka tieši daiļliteratūra dod vislielāko izsnieguma skaitu statistikai.

Aizvien biežāk lasītāji sāk pieprasīt 60 –tajos, 70-tajos un 80-jos gados iznākušās grāmatas, jo jaunās un modernās varētu būt mazliet apnikušas. Jāpiecējas, ka daudzas tiek izdotas atkārtoti, tad tās cenšamies iegādāties. Tās ir gan klasika, stipri nolietota latviešu oriģinālliteratūra, agrāk iznākušo grāmatu populārās sērijas par vēsturi, dabu, ievērojamu cilvēku dzīvi, fantastika un ceļojumi.

Parādījušies pieprasījumi pēc grāmatām, kuras fonda attīrīšanas dēļ esam norakstījuši un vairs nav mūsu krājumā, tās meklējam citās novada bibliotēkās.

Iedzīvotāji joprojām aktīvi dāvina grāmatas no savām privātajām bibliotēkām, bieži vien tās ir bojātas vai netīras, tad veicam to šķirošanu un atlasīšanu vai nu sava krājuma papildināšanai, izlikšanu citu apmeklētāju vajadzībām, vai nodošanai makulatūrā.

2018.gadā atlasījām norakstīšanai lielu skaitu liekos dubletus. Starp šīm grāmatām bija ļoti daudz vērtīgas literatūras un žēl, ka iespēju tās pieņemt savā fondā neizmantoja citas bibliotēkas. Arī darbs pie šo grāmatu izņemšanas no inventāra grāmatām prasīja lielu laiku un uzmanību.

Datubāzes

2018.gadā "Balvu reģiona Kultūrvēstures datu bāzē" klāt nākuši 50 jauni ieraksti. Kā jau pēdējos gados ierasts, daļa ierakstu sagatavota realizējot kārtējo VKKF projektu, šoreiz projektu " Latvijas Nemateriālā kultūras mantojuma vērtību nesēji Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzē". Tie ir 25 jauni ieraksti + papildināti vairāki jau esošie ieraksti par psalmu dziedātājiem. Gada laikā datu bāzei pievienoti 12 ieraksti ar laikraksta "Vaduguns" izdevumiem PDF formātā, kā arī jauni ieraksti ar sagatavotu informāciju par literātiem, fotogrāfiem, izglītības darbiniekiem utt. Pašās gada beigās sākām pievienot ierakstus par atsevišķām Brīvības ielas mājām, par kurām bija savākta informācija un fotogrāfijas, gatavojot izstādi "Brīvības ielas stāsts". Kultūrvēstures datu bāzes ieraksti regulāri tiek papildināti ar jaunāku informāciju un fotogrāfijām visa gada garumā

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

Dabubāze	2016	2017	2018
Letonika	499	1 783	731
News	209	304	297

Tabula "Krājuma un datubāzu popularizēšana"

	Krājuma un datubāzu popularizējoši pasākumi -	Dalībnieku skaits
1.	Informatīvās stundas projekta "Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" Programmas "Motivācijas programma darba meklēšanai un sociālā mentora pakalpojums" dalībniekiem (14 grupas)	147
2.	Bezdarbnieku kursu dalībnieku apmācības (6 apmācības)	36
3.	Informācijpratība 10.klasei	27
4.	Informatīvā stunda "Iespējas bibliotēkā" - Pensionāru biedrībai (2 tikšanās) - Pansionātā "Balvi"	52

Darbs ar parādniekiem

Ar šo lietotāju grupu darbojamies tādā pašā veidā kā iepriekš izsūtīt dažādu veidu atgādinājumus par saistībām ar bibliotēku no BIS sistēmas Alise. Kā arī lietotāju audzināšanas un kolēģu solidaritātei reģionā esam vienojušies nesniegt bibliotēkās pakalpojumus lietotājam, kurš ir parādnieks jebkurā no reģiona bibliotēkām līdz saistību izpildei.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Raksturojums un vispārīgie rādītāji

	2016	2017	2018
Lietotāju skaits	2 300	2 244	2 121
<i>t. sk. bērni</i>	750	792	766
Bibliotēkas apmeklējums	46 840	45 322	36 128
<i>t. sk. bērni</i>	20 177	19 097	15 079
Izsniegums kopā	77 598	75 948	66 510
<i>t. sk. bērniem</i>	16 757	16 619	12 908
Bibliotēkrais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā *	32,9%	33%	32%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	64%	71%	70%
Iedzīvotāju skaits	6 991	6 807	6 646

Pēc BIS Alise statistikas no kopējiem 2 121 bibliotēkas lietotājiem 766 ir lietotāji līdz 18 gadiem, t.i. **36 %**.

no kopējiem bibliotēkas 36 128 apmeklējumiem, 15 079 apmeklējumi līdz 18 gadiem sastāda **42%**, no kopējā izsnieguma 66510, izsniegums līdz 18 gadiem- 12 908 sastāda **19,4%**

Aktivitātes un pasākumi Balvu CB bērnu literatūras nodaļā 2018.gadā

Pasākuma veids	Skaits	Apmeklējumu skaits
Bibliotēkas stunda- tematiskā rīta stunda pirmsskolas izglītības iestādēs	9	152
Tematiskās rīta stundas pirmsskolniekiem bibliotēkā	9	154
Informācijas un informācij pratības stundas	25	501
Literāri tematiskās stundas	7	109
Literārās un erudīcijas spēles	20	384
Sarunas par grāmatām jeb jauno grāmatu apskati	6	177
Bibliotēkas izzināšanas ekskursijas	5	82
Tikšanās ar bērnu rakstniekiem. māksliniekiem		
- Māra Viška un Mārtiņš Sirmais	1	50
- Maija Laukmane	1	40
- Uldis Auseklis	1	40
- Laura Vinogradova	1	30
- Evija Gulbe un Linda Lošina	2	120
Radošās stundas- darbīgās trešdienas	39	285
Lindas Lošinas ilustrāciju izstāde bērniem	1	180
KOPĀ	118	2304
Literatūras –plauktu izstādes	21	
Izzinošās nedēļas radošajā lasītavā	9	85
Darbošanās lasīšanas veicināšanas programmā Bērnu- Jauniešu- Vecāku žūrija 2018		152 eksperti
Darbošanās lasīšanas veicināšanas projektā “Mūsu mazā bibliotēka”		35 dalībnieki
Bibliotēkas nakts aktivitātes, veltītas Ojāra Vācieša daiļrades izzināšanai		150
Dalība Zvaigznes ABC konkursā “Lasīšanas stafete 2018”		3
LNB skaļās lasīšanas konkurss reģionā		12 dalībnieki

Metodiskā un konsultatīvā darba organizācija

Bērnu literatūras nodaļas darbinieki savas kompetences robežās vienmēr cenšas palīdzēt reģiona bibliotēku darbiniekiem jautājumos, kas saistās par darbu ar bērniem. Parasti tas notiek telefoniski, ar e- pastu palīdzību, vai uz vietas bibliotēkā. Visbiežāk tie ir jautājumi, kas saistās ar

darbošanos Bērnu žūrijā, Ziemeļvalstu nedēļas aktivitātēm. 2018. gadā tas bija arī darbs par lasītāju iesaisti reģiona skaļās lasīšanas konkursa norisēs, jautājumi, kas saistās ar jaunāko bērnu literatūru.

Bērnu literatūras nodaļas darbinieki pēc metodiskās un konsultatīvās palīdzības griežas pie LNB bērnu literatūras centra kolēģēm. Kopā mums izdevās un visi dalībnieki bija apmierināti ar LNB izbraukuma semināru par lasīšanas veicināšanas programmām 2018.gadā. Ļoti noderīga seminārā iegūtā informācija bija tieši darbiniekiem, kuri nesen uzsākuši strādāt bibliotēkā.

Bibliotēkas krājuma veidošana

Galvenais bibliotēkas krājuma finansēšanas avots ir budžetā piešķirtie līdzekļi. Grāmatu komplektēšana galvenokārt notiek caur “Virju”, izpētot izdevniecību grāmatu piedāvājumu interneta vidē un nosūtot vajadzīgo grāmatu sarakstus. Ērti komplektēt literatūru Zvaigznes ABC veikalā tepat uz vietas Balvos, jo interesējošo grāmatu var pašķirstīt un papētīt, paturot rokās. Grāmatas, ko izvēlamies no plašā piedāvājuma ir bērnu oriģinālliteratūra, laba tulkotā literatūra bērniem un jauniešiem, uzzīņu literatūra. Noteikti tās ir Bērnu žūrijas sarakstā esošās grāmatas 1 eksemplārā.

Atbalstot mācību darbu skolās, tiek sekots skolu ieteicamās literatūras sarakstiem un vajadzības gadījumā nolietotās grāmatas tiek aizvietotas ar jaunām.

Pašiem mazākajiem tika iepirkta bilžu un spēļu grāmatas, 10 izglītojošas galda spēles dažādiem vecumiem un 10 jaunas DVD filmas

Atjaunojam arī vairāk pieprasītās un nolietoto grāmatas ar jaunām. Diemžēl, tāda iespēja nav vairs Jumavas izdevniecībā izdotajām Harija Potera grāmatām, kuras joprojām ir ļoti pieprasītas un tika nomainītas, pateicoties apmeklētāju dāvinājumiem.

Lasītavā bērniem 2018. gadā varēja lasīt 23 nosaukumu periodiskos izdevumus.

Piegādes veids	Eksemplāri	Summa
Pirkums	369	2499,64
Dāvinājums	24	41,75
Bez atlīdzībā nodots	13	139,34
Kopā	406	2680,73

Saņemto izdevumu sadalījums pēc piegādes avotiem

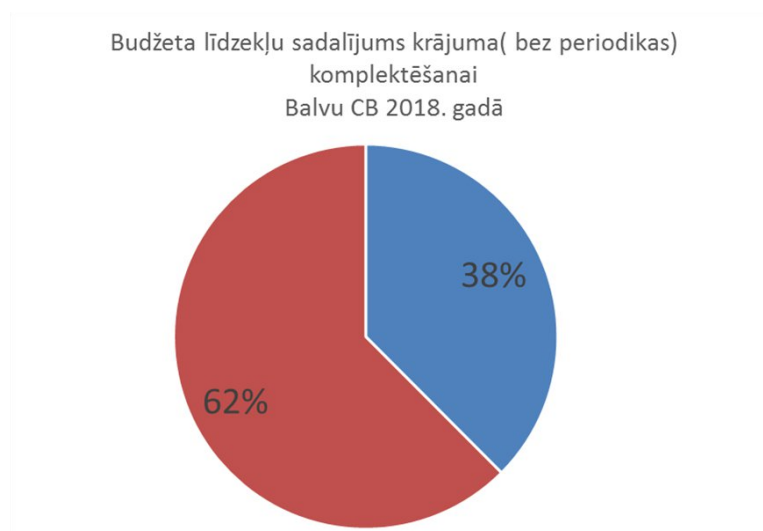
Bērnu literatūras nodaļa							Lietotāju Apkalpošanas nodaļa	
Gads	2016		2017		2018		2018	
	Eks.	Summa (EUR)	Eks.	Summa (EUR)	Eks.	Summa (EUR)	Eks.	Summa (EUR)
Kopā	489	2609	378	2370	406	2681	631	5138
Budžeta līdzekļi	365	2350	314	2003	369	2500	453	4166

Periodiskie izdevumi

Bērnu literatūras nodaļa				Lietotāju apkalpošanas nodaļa
Gads	2016	2017	2018	2018
Eksemplāri	222	190	149	1515
Nosaukumi	28	24	23	93

Bērnu literatūras nodaļas krājuma komplektēšanai no kopējiem budžeta līdzekļiem tika piešķirti un izmantoti 2500,- EUR, kas sastāda 38% no kopējiem līdzekļiem. Tas ir par 3% vairāk nekā 2017. gadā.

Domājams, ka bērnu literatūras nodaļas apmeklētāju vajadzības pēc interesējošās literatūras tiek apmierinātas.

Diezgan aktīvi grāmatas tiek pieprasītas, izmantojot starpbibliotēku abonementu. Pavisam kopā bērnu literatūras nodaļā caur SBA tika izmantoti 131 izdevumi, no tiem 119 izsniegti un 12 saņemti.

Visvairāk no mūsu. krājumu izmantoja Bērzkalnes-70, Briežuciems 25 un Baltinavas bibliotēka- 11 grāmatas.

Izvērtējot lietotājiem izsniegtās grāmatas, izveidojās lasītāko grāmatu TOP 10, kas parādīja mūsu lasītāju gaumi un intereses: jauniešiem tās ir grāmatas par savstarpējām attiecībām, draudzību un mīlestību, pusaudžiem - jautra piedzīvojumu literatūra, mazākajiem - sirsnīgas bilžu grāmatas, kas sarindojās šādā secībā:

- 1.vieta **Toda, Anna.** After
- 2.vieta **Kinnijs, Džefs.** GREGA dienasgrāmata : romāns ar karikatūrām
3. vieta **Tamms, Henriks.** Nindzja Timijs un nozagtie smieklī
- 4.vieta **Kuponss, Žaume.** Glābsim Nautilu!
- 5.vieta **Kesa, Kīra.** Prinča līgava.
- 6.vieta **Klerijs, Džūlians.** Pārgalvji
- 7.vieta **Pilkijs, Deivs.** Dogmens uzdarbojas
- 8.vieta **Skotons, Robs.** Runcis Puncis un bibliotēkā nenodotā grāmata
- 9.vieta **Rouela, Reinbova.** Eleonora un Pārks
- 10.vieta **Gulbe, Evija.** Koko un Riko uzvedas kā eņģeļi

Uzziņu darbs, pakalpojumi, pasākumi dažādām vecuma grupām

Darbs ar uzziņām vairāk ir saistīts ar skolēnu zinātniski pētnieciskajiem darbiem, referātiem un konkursiem. Pēc apmeklētāja iesniegtās darba tēmas tiek izvērtēti, meklēti, atlasīti un piedāvāti materiāli - no literatūras krājuma, datu bāzēm, kā arī dažādiem informācijas meklēšanas serveriem. Jauniešiem tiek parādītas datu bāzes, lai papildus paši var meklēt informāciju. Daži piemēri, kādas uzziņas tika sniegtas 2018.gadā: “Kā cukurs ietekmē tavu organismu?”, “Aizsargājamās dabas teritorijas un objekti Latgalē”, ”Telpu interjers”, “Atpazīstama personība Latvijā un pasaulē - novadnieks Valdis Bikovskis”, ”Ģērbšanās stila un modes saistība ar vēsturiskajiem notikumiem

20.gadsimtā.”, “Maizes cepšanas un ēšanas tradīcijas Latvijā”, “Sports kā alternatīva kaitīgiem ieradumiem”.

Bērnu literatūras nodaļā reģistrētas bija 83 uzziņas, apmeklētājiem sniegtas 28 apmācības, kas galvenokārt saistās ar Word dokumenta noformēšanu un informācijas meklēšanu internetā.

Lai labāk orientētos krājumā un attīstītu informācijas prasmes, lasītavā bērniem tika piedāvāta **orientēšanās spēle**, kurā piedalījās 47 interesenti. Dalībniekiem vajadzēja izpildīt uzdevumus - sameklēt attēlā redzamās grāmatas, attiecīgi zem bildes rāmītī ierakstot svītrkodu, nofotografēt attēlā redzamās grāmatas un iesūtīt bibliotekārei Whats App vai e-pastā.

Bērniem šī aktivitāte patika un no viņu puses nāca ierosinājums organizēt biežāk kaut ko līdzīgu. Viņi arī atzina, ka labāk izvēlas papīra formā iesniegt darbiņu, nevis iesūtīt elektroniski.

2018.gada augustā informācijas pakalpojumu punkta vecākā bibliotekāre atkārtoti piedalījās reģionālo vēstnešu programmas otrajā seminārā, kurā tika sumināti pirmās vēstnešu programmas izcilnieki. Patīkams pārsteigums bija, ka no 30 reģionālajiem vēstnešiem Balvu Centrālās bibliotēkas vecākā bibliotekāre Evita Arule ierindojās 1.vietā. Tas noteikti nebūtu bijis izdarāms, ja par šiem gadiem nebūtu izveidojusies lieliska sadarbība ar pilsētas, novada un blakus novada skolām, bērnudārziem un citām iestādēm.

Februāris ir droša interneta mēnesis, kad tiek uzrunāti Balvu pamatskolas klašu kolektīvi uz droša interneta stundu. Katru septembri Balvu Valsts ģimnāzija aicina ciemos uz drošības dienu, kad četras mācību stundas tiek veltītas, lai runātu par sociālajām platformām, riskiem interneta vidē un visu, kas būtu katrā vecumā jāzina par drošību internetā. 2018.gadā kopā tika noorganizētas 12 informācijas stundas par drošu darbošanos interneta vidē, ko apmeklēja 353 apmeklētāji.

90 6.klašu skolēni apmeklēja **informācijpratības stundu** “Mācies gudri, izmantojot datubāzes”, kad tika iepazīstināti un apmācīti izmantot datubāzi www.letonika.lv un elektronisko katalogu. Šinī stundā iegūtās zināšanas var būt lielisks palīgs mācību darba organizēšanā, neizejot no mājas.

4.klasēm tika piedāvāta **informācijpratības stunda** “Mācies veidot prezentāciju!” Šis piedāvājums radās no pieredzes, ka bērniem skolā tiek uzdots veidot prezentācijas par dažādiem tematiem, bet praktiski viņi nav spējīgi to patstāvīgi izdarīt. To apmeklēja 60 skolēni.

Par godu Balvu pilsētas 90 dzimšanas dienai, lai labāk iepazītu savu pilsētu, pārbaudītu zināšanas un varbūt uzzinātu ko jaunu par savu pilsētu 58 3. klašu skolēni tika aicināti uz **informācijas stundu “Mana pilsēta Balvi”**, kur prezentācijas formā ieskatījās pilsētas vēsturē, faktos, notikumos, minēja mīklas un atbildēja uz jautājumiem, lai stundas beigās visi ar pārliecību varētu teikt, ka mūsu pilsēta Balvi ir skaistākā pilsēta Latvijā!

Bet 65 2.klašu skolēni pilsētas dzimšanas dienas mēnesī nāca izspēlēt **spēli “Mana pilsēta Balvi”**, izstaigājot to kartē un atbildot uz dažādiem jautājumiem

Katru mēnesi bērnu lasītavā ir **izzinošā nedēļa**, kad ikviens lasītavas apmeklētājs tiek aicināts izzināt un uzzināt dažādas lietas, aizpildot darba lapas, minot krust vārdu mīklas, vai piedaloties viktorīnās par daudz un dažādiem jautājumiem: pavasari, rudeni, Latviju, savu pilsētu u.c.

Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Kas ir veiksmīga lasīšanas aktivitāte?

Balvu CB bērnu literatūras nodaļas darbinieki par savu galveno uzdevumu darbā ar bērniem un pusaudžiem uzskata intereses par lasīšanu, grāmatu, bibliotēku radīšanu un nostiprināšanu, izmantojot dažādas darba formas un metodes.

Pateicoties labai sadarbībai ar pirmsskolas iestāžu audzinātājām, regulāri gada garumā 152 pirmsskolnieki piedalījās dažādās **tematiskajās rīta stundās**, kad tika lasītas un pārrunātas grāmatas, zīmēti un krāsoti uzdevumi, iets rotaļās un skatītas filmiņas. Pašus mazākos pirmsskolniekus – trīs gadniekus bibliotekāre apciemoja pirmsskolas iestādē, kopā iesaistot 9 nodarbībās.

4 pirmsskolas vecuma grupiņas – 77 bērni kopā ar skolotājām iesaistījās bērnu žūrijas grāmatu lasīšanā un vērtēšanā. 35 pirmsskolnieki no 3 grupiņām iesaistījās lasīšanas veicināšanas projektā “Mūsu mazā bibliotēka”, kad kopīgi tika izlasītas projektā iekļautās grāmatiņas un pēc tam bērni iesaistīti dažādās aktivitātēs: tika gatavoti pulksteņi, zīmēti un krāsoti kaķi,” Sniegbaltais un ogļmelnais, izgatavotas draudzības aroces -“Brīnumu gredzens”, imitētas pēdiņas- “Nenotikušais atklājums”, zīmētas pasaku zupas-“ Uzvāri man pasaciņu” un darītas citas aizraujošas lietas.

Ir tapuši pulksteņi!

Tūlīt veidosim draudzības aproces draugam!

Šīs aktivitātes vērtējam kā veiksmīgas, jo bērni pēc tam uz bibliotēku atved vecākus. Prieks, ka arī pirmsskolas izglītības iestādes Pīlādzītis audzinātāja Inese Svelpe pati ierosināja, kādu rīta stundu pārcelt uz vakara stundu plkst. 16.00, kad viņi nāk darboties uz bibliotēku un darba dienas beigās vecāki pēc saviem bērniem nāk uz bibliotēku, tā iepazīstot vidi, kurā uzturas viņu bērni.

Pēc audzinātāju uzaicinājuma nodaļas vadītāja piedalījās pirmsskolas izglītības iestādes “Pīlādzītis” 2.grupiņas vecāku sapulcē, kurā no 20 vecākiem ieradušies bija tikai 7. Kāpēc lasīt? Balvu Centrālās bibliotēkas piedāvājums bērniem un vecākiem: neliels ieskats grāmatās, pievēršot uzmanību arī grāmatu cenai, cik tā maksā veikalā un iespēja bibliotēkā to izmantot bezmaksas.

Notika 7 **literārās stundas**, ko apmeklēja 109 skolēni. Vislielākā interese bērnu vidū bija par Astrīdas Lindgrēnes grāmatām, jo pēc noklausītās informācijas 3.klases bērni nāca izņemt grāmatas par Madikenu, Pepiju Garzeķi, Ronju. Šāda atgriezeniskā saite no klausītāju puses liek izvērtēt savu darbu un justies gandarītam, ka kādam tas licies interesanti un noderīgi.

“Viņš ir mazs, jauks puisēns un mēs viņu mīlam tādu, kāds viņš ir, “saka viņa māte, kaut gan apkārtnes iedzīvotāji domā pavisam savādāk. Kurš tas ir?

Ziemeļvalstu nedēļas ietvaros **literāri radošajā stundā** “Iepazīsim Ziemeļvalstu autoru grāmatas bērniem” un radoša darbošanās kopā ar Pepiju Garzeķi (bibliotekāri).

Vai varam atbildēt uz Pepijas jautājumu: Kāpēc gan jāaug lieliem?

Notika 6 **sarunas par jaunākajām grāmatām**, kurās piedalījās 177 apmeklētāji. Šīs aktivitātes noteikti ir veiksmīgas, jo vienmēr atrodas kāds interesents, kurš grib izņemt tieši to grāmatu par kuru stāstīja bibliotekāre.

2.un 5.klašu kolektīvi, kopā 125 skolēni, izspēlēja **literārās spēles** “Kurā pasakā dzīvo?”, kuras tika izveidotas pēc skolu ieteicamās literatūras sarakstiem. Par visiem kopā grāmatu saraksts ir izlasīts! Mērķis - pārbaudīt un nostiprināt zināšanas par izlasīto. Atbildam uz jautājumu - Kurā grāmatā dzīvo-piemēram 2 palaidnīgi rūķi: aizklājot margrietiņas ziedlapiņas ar pareizo atbildi, piemēram, Kūlis Riķa un Niķa stiķi utt.; ja zina var pastāstīt, ko atceras par konkrēto grāmatu; izlasītā fragmenta uzminēšana; attēla no kādas grāmatas atpazīšana.

Par visiem kopā kaut kas arī sanāk! Ir daži bērni, kuri izceļas, jo ir tiešām lasītjuši. Stundas beigās bibliotekāre tiek arī samīļota no 2.klases bērnu puses un dažs pat uztic kādu savu noslēpumu....

Joprojām aktuāla un pieprasīta ir pašizgatavotā spēle “**Mana Latvija**”, ceļojums Latvijas kartē, pieturas. jautājumi kurā šogad iesaistījās 109 dalībnieki. Šo spēli izspēlēt pieteicās arī skolotāji un skolēni no citām novada skolām - Tilžas internātskolas un Stacijas pamatskolas audzēkņi.

Lasīšanas veicināšanas programma **Bērnu – Jauniešu - Vecāku žūrija**, kurā šogad piedalījās kopā 152 eksperti, 138 bērni un jaunieši un 14 vecāki, Balvu Centrālajā bibliotēkā ir stabila vērtība. Mainās grāmatas, lasītāji izaug un viņu vietā nāk citi un lasīšana turpinās.

Mācību gada beigās 1.klašu skolēni tiek aicināti **ekskursijās** izzināt bibliotēku, kā lietderīgu brīvā laika pavadīšanas un mācību procesa atbalsta vietu. Parasti tas notiek aprīlī bibliotēku nedēļas laikā, kad tiek izstaigātas un iepazītas bibliotēkas telpas, vairāk uzkavējoties tajās, kurās tiek sniegti pakalpojumi bērniem. Bērnu abonementā - atkārtotam alfabētu, dziedot un atkārtojot pēc filmiņas “Joka pēc alfabēts”. Lasām dzejoļus un izspēlējam Zanderes dzejolī atspoguļoto “ Kluso telefonu”, piedalāmies erudīcijas spēlē, atbildot uz jautājumiem par grāmatām, minam mīklas; radošajā lasītavā bērniem - iepazīstam žurnālus bērniem un liekam liela formāta krustvārdu mīklu ar žurnālu nosaukumiem, novadpētniecības lasītavā - liekam puzzles ar Balvu vietām un atpazīstam, kas tas ir, lai pēc tam maija mēnesī mazie lasītāji varētu atnākt uz sarunām par grāmatām, nostiprinot pārliecību, ka tieši bibliotēka ir tā vieta, kur viņš tiek gaidīts, jo tūdaļ sāksies vasaras brīvlaiks, gribas atgādināt 1.klasēm, cik daudz interesantu grāmatu viņus gaida bibliotēkā, ”ja nu gadās, ka ir piekusuši no atpūtas”, vai līst lietūs un grāmata var būt lielisks draugs laika pavadīšanai . Pēc šīm sarunām maija mēnesī par jauniem lasītājiem no trīs pirmajām klasēm pierakstījās 6 bērni.

Tikšanās ar grāmatu autoriem ir lieliska iespēja mazajam lasītājam redzēt rakstnieku, mākslinieku klātienē, uzdot jautājumus, saņemt atbildes un varbūt vēlāk iepazīt šī rakstnieka darbus padziļināti. Tikšanās ar bērnu rakstniekiem, māksliniekiem bibliotēkā notika ar VKKF atbalstu un Grāmatu svētku kopā ar Zvaigzni ABC ietvaros. Visas šīs tikšanās pavadīja sirsnīgums, jautrība un prieks!

Marta mēnesī notika tikšanās ar grāmatas “Baltais Lācis” idejas un ilustrāciju autori **Māru Višku**, recepšu autoru **Mārtiņu Sirmo**. Šī grāmata bija bērnu žūrijas lasāmo grāmatu sarakstā un 9+ vecuma grupā izpelnījās 2 vietu ar 891 balsi. Māra pastāsta kā radās pati ideja un pēc tam grāmata, atbild uz jautājumiem, piemēram, cik liels ir Baltais Lācis un cik viņam ir gadu? Mārtiņš piedāvā uz vietas gatavotus “saldējumus” un bērnu T krekliņiem (kuriem bija, kuriem nebija-vilka nost no muguras, ja varēja) tika uzspiests galvenais varonis lācis. Prieks tika visiem 50 klausītājiem!

Maija mēnesī bibliotēkā ciemojās **Maija Laukmane**, kura ir tāda pati kā viņas grāmatas - gaiša, saulaina, sirsnīga. Tikšanās stunda paskrēja ātri, sarunājoties ar bērniem, lasot dzeju, iesaistot dažādās vārdu spēlēs. Dzejnieci uzklaušīja un ar viņu sarunājās 40 Balvu pamatskolas 3. klašu skolēni.

Septembrī izcils patriotisma stundas paraugs, bija tikšanās ar visiem iemīļoto rakstnieku, dzejnieku, grāmatu izdevēju **Uldi Ausekli**, kurā piedalījās un ar rakstnieku sarunājās 40 skolēni. Dzejnieks skandēja savus zināmos un ne tik pazīstamos dzejoļus par Latviju, pievēršoties arī ikdienišķām tēmām - pasaules izzināšanai utt..

Oktobrī **Grāmatu svētku** ietvaros ar pašiem mazākajiem 30 lasītājiem tikās “Snīpulīša” autore **Laura Vinogradova** ļoti sirsnīgā gaisotnē. Mazie lasītāji kopā ar savām audzinātājām bija izlasījuši un iestudējuši savu Snīpulīšu, par ko ļoti priecājās jaunā rakstniece.

Tikšanās ar **Eviju Gulbi** un **Lindu Lošinu** iepriecināja 120 klausītājus. Evija Balvos ir jau trešo reizi, kā vienmēr atraktīva, tiek izspēlēti dzejoļi ”Tipu-tapu”, ”Burtiņš “R”, ”Klip-klap”, bērni, iesaistīti darboties, tāpat kā Koko un Riko, tiek aicināti spēlēt “darīsim visu otrādi!” Smieklī un izsaucieni pavadā katru darbošanos. Katrs dalībnieks izgatavo sev žurkulēnu ūsas un grāmatzīmes, uz kurām Evija un Linda atstāj savus vēlējumus un parakstus. Linda māca un rāda, kā uzzīmēt peli, ko bērni atkārtoti uz savām lapām. Izrādās Evija un Linda ir arī burvju mākslinieces un ierāda “nedarbus”, “trikus” vai “eksperimentus”, kā nu kurš to grib saukt. Visiem ir jautri!

Oktobra mēnesī bibliotēkas izstāžu zālē gan lielus, gan mazus apmeklētājus priecēja **Lindas Lošinas zīmējumu izstāde** par mazo žurkulēnu Koko un Riko gaitām, kas bija arī ļoti apmeklēta.

Tūdaļ notiks eksperimenti....

Lai pievērstu bibliotēkas apmeklētāju uzmanību kādai konkrētai grāmatai, autoram vai notikumam joprojām piedāvājam plauktu **literatūras izstādes**. Bērnu abonementā 2018 gadā tādas bija 21. Izstādes, kuras bija izdevušās un pievērsa lielāku uzmanību bija -

Latviešu bērnu oriģinālliteratūra 2017, kurā varēja aplūkot vienkopus visu bērnu literatūru, kas izdota šīnī gadā;

Iepazīsim Latviju ceļojot... literatūras izstādi papildinājām ar lielu Latvijas karti, kurā ikviens apmeklētājs varēja atzīmēt vietu, kuru apceļojis vasarā. Bērni to darīja ar lielu prieku un aizrautību! Nekur tālu gan nebija bijuši, tepat vien Alūksne, Gulbene, Rēzekne;

Lido putnu bari, lido burtu bari (I. Zanderei- 60). Dzejnieces grāmatu izstādi ar bērnu palīdzību atdzīvinām, no dažādiem materiāliem izgatavojot dažus no Ineses Zanderes galvenajiem varoņiem - Zeķīti, Cimdiņu un Lakatiņu, kā arī “Diegu burtus” papildināja dažādi bērnu gatavotie savu vārdu pirmie burti no zīlēm, kastaņiem un citiem materiāliem;

Kas atnes ziemu? Mūsu novadniekam Antonam Slišānam -70

Slišāna grāmatu izstādi bibliotekāre papildināja ar lielām ilustrācijām, kas tika izveidotas ar bērnu palīdzību un atspoguļoja konkrētus dzejoļus.

Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības reģionālais fināls notika Balvos 8. martā Balvu novada muzeja telpās, ko organizēja Balvu Centrālā bibliotēka. Pasākuma sākumā visiem dalībniekiem sveicienu bija noorganizējis Balvu Valsts ģimnāzijas dramatiskais kolektīvs ar muzikālu dzejas uzvedumu pēc K.Vērdiņa grāmatas “Tētis”. Žūrijas komisija sastāvēja no 3 tiesnešiem: Aija Dvinska- latviešu valodas un literatūras skolotāja un dramatiskā pulciņa vadītāja; Inese Daukste- skolotāja un teātra režisore, Gunita Prokofjeva- speciāliste bērnu un jauniešu centrā Balvos. Katrs lasītājs bija izvēlējis kādu mīlu un sev interesantu grāmatu, iepazīstinot klausītājus

ar grāmatas autoru, nosaukumu un īsi pastāstot par notikumiem, kas risinās līdz tai vietai, kad sākas fragmenta lasīšana.

Kad lasīšanas maratons bija beidzies, žūriju gaidīja grūts un atbildīgs darbs - no labākajiem izvēlēties pašus labākos! Kamēr žūrija aizgāja apspriesties, lasītāji tika iesaistīti aktīvās nodarbībās muzeja speciālistes Astras pavadībā.

Visi pasākuma dalībnieki saņēma diplomus un šokolādes ar konkursa logo. Bet 1.,2.,3.un 3.mazā vietas saņēma pārsteiguma balvas- dāvanu kartes, ko varēs iztērēt Zvaigznes ABC veikalos. Paldies sponsoriem SIA INVIK. Bet 1.vietas ieguvējs Eglaines pamatskolas 6.klases skolnieks Osvalds Tūmiņš dosies uz konkursa finālu Rīgā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā maijā!

Mēs pieturamies pie 2016. gada Lielajos Lasīšanas svētkos paustās atziņas “Gudrākie un labākie vienmēr lasa grāmatas!”

Pasākumā piedalījās arī novada laikraksta ”Vaduguns” žurnāliste Zinaida Logina.

12. maijā Latvijas Nacionālās bibliotēkas Ziedoņa zālē notika Vislatvijas skaļās lasīšanas sacensības Nacionālais fināls. Finālā Rīgā piedalījās 30 reģionālie lasīšanas čempioni, no kuriem 17 bija zēni un 13 meitenes.

Balvu reģionu pārstāvēja Balvu reģiona konkursa fināla uzvarētājs Rugāju novada Eglaines pamatskolas 6. klases skolnieks Osvalds Tūmiņš, kuru atbalstīt līdzī deviņās klases biedri, vecāki, skolotājas Rasma un Aija, pagasta bibliotekāre Ligita Kalnēja. Skaļai lasīšanai bērni bija izvēlējušies ļoti dažādas grāmatas. Balvu reģiona lasītājs Osvalds Tūmiņš prezentēja un lasīja fragmentu no mūsdienu latviešu rakstnieka Māra Runguļa grāmatas “Sāļās pankūkas” un turējās lieliski! Galveno balvu ieguva Roberts Ozoliņš no Dobeles 1. vidusskolas.

Paldies skolotājiem, pagasta bibliotekārei par ieinteresētību un atsaucību! Kopā mums viss izdodas un sanāk!

Osvalds Tūmiņš ir turējies braši, sacenšoties ar 30 Latvijas labākajiem lasītājiem Latvijas Nacionālajā bibliotēkā.

Turpinās **Bibliotēkas nakts** aktivitātes, kad sabiedrības uzmanība tiek pievērsta kāda rakstnieka dzīves un daiļrades izzināšanai. 2018.gada 27. aprīlī no plkst. 18.00 vakarā visi lieli un mazi interesenti tika aicināti svinēt Ojāra Vācieša 85 gadu jubileju.

Iedzīvinot un atgādinot Vācieša dzeju, šajā vakarā varēja dzirdēt dzeju paša dzejnieka izpildījumā, kā arī bibliotēkas apmeklētāju izpildījumā. Minēt krustvārdu mīklas, skatīties multfilmās, iepazīt Braila rakstību un lasīšanu.

Tika iedzīvināti dzejoļi "Astoņi kustoņi" - radošajā darbnīcā gatavotas grāmatzīmes. "Meitenei no manas klases" - iespēja uzrakstīt vēstuli. "Pareizs laiks" - kopā ar pulkstenmeistaru Leonu Belku apskatīt, kas pulkstenim vēderā; "Zivs" - atklājot makšķerēšanas sezonu ar Ēriku Tuču un Aldi Voitu interesenti iepazīna inventāru un saņēma instrukcijas, lai tiktu pie iecerētā loma, atpazīna zivis un noskaidroja makšķerēšanas noteikumus. "Tūristu nācija" notika aktīva darbošanās organizācijas "Latvijas kristīgie skauti un gaidas" pārstāvju vadībā imitētā skautu nometnē. Bērnu abonementā "Jampadracis" apmeklētājus gaidīja skatuve, uz kuras varēja izspēlēt mēmo šovu, uzminot kādu Vācieša dzejoļa nosaukumu un pēc tam to skaļi nolasot priekšā. Visiem bija jautri un interesanti: vecāki klausījās bērnus, savukārt bērni aicināja arī vecākus uzstāties un lasīt.

Kā parasti visus gaidīja arī orientēšanās spēle pilsētā!

Brīvā laika pavadīšana bibliotēkā

Darbīgās trešdienas, kurās var piedalīties ikviens interesents, kurās caur grāmatām, radošu darbošanos, rotaļām un spēlēm mēģinām pieskarties lietām, kas ir aktuālas, svarīgas.

Bibliotēkas kāpnēs nejauši noklausīta saruna: šodien ir trešdiena, bibliotēkas foršākā diena, mēs tur vis kaut ko darām - spēles spēlējam utt. Tas runātājs gan pats neatnāca.

2018.gadā bērnu abonementā notika 39 darbīgās trešdienas, kurās piedalījās 285 apmeklētāji. Vidēji vienā reizē tie ir 5-15 bērni, mūsu telpās tas ir ļoti pieņemami.

Ieskats dažās darbīgajās trešdienās:

- Janvārī - kopīga I. Zanderes pasakas "Ko teica Gaiļa kungs" lasīšana, iejušanās lomās (aitas kundze, cūkas kundze, kaķa kungs un citi - ņaudam un blējam) izspēlējam spēles, kas ir grāmatas beigās: attēlo dzīvnieku; aizej tur, nezini kur, atnes to, nezini ko. Pēc tam jau paši bērni izvēlas: paslēpes bibliotēkā; aklās visticīgas, diena un nakts. Kad visi piekusuši -

spēlējam Aliasu un Cirku. Ejot projām, viens no puikām- Ņikita bibliotekārei teica: Sen nebiju tā priecājies!

- Februārī - tiek gatavotas apsveikuma kartiņas Mīlestības zilonis, jo tūlīt būs Valentīna diena.
- Martā - ir taču pavasaris un tādēļ top origami tulpes.
- Maijā - izmēģinām jauno Domino ventiņu izloksnē. Spēlējam bibliotēku nakts mēmo šovu - rādām un minam Ojāra Vācieša dzejoļa nosaukumu, pēc tam nolasot skaļi visiem O. Vācieša dzejoli ar tādu pašu nosaukumu.
- Jūlijā - Orena R. grāmatas "Plastilīna noslēpumi" iepazīšana, sarunas par kaķiem un plastilīna kaķu un peļu veidošana. Priecīgi darboties ir arī lielie zēni!
- Augustā - grāmatas un sarunas par bitēm. Bites tiek veidotas gan no plastilīna, gan papīra.

Tēma - kukainīši. Ar bērnu rokām top dažādu krāsu plastilīna bismārītes. Dažas pat ar matiem un bantēm, kā arī locīti papīra tauriņi. Papīra lelļu izgatavošana. Bērni uzzīmē kādu varoni - lelli, kaķi, princesi utt., izgriež un pievieno rokas un kājas no diega.

- Septembrī - tiek iepazīstas jubilāres Ineses Zanderes dzejoļu grāmatas un izstāde papildinās ar Lupatiņiem - Zeķīti, Cimdiņu, Lakatiņu, tiek izgatavoti burti no kastaņiem un zīlēm.
- Oktobrī - tiek lasītas tautasdziesmas par rudeni. Krāsotas koku lapas un likti spiedogi, kas gaida turpinājumu nākošajā trešdienā

Par godu grāmatu svētku ciemiņiem, kopā ar bērniem tiek lasīti fragmenti un pārrunāti nebēdnīgo žurkulēnu Koko un Riko piedzīvojumi, gatavotas Koko un Riko grāmatzīmes, kuras pēc tam varēja aplūkot izstādītē.

- Novembrī-tuvojoties Lāčplēša dienai tiek gatavoti svečturi, pārrunas par to, kas ir Lāčplēša diena un kāpēc Latvijai tā ir nozīmīga.
- Decembrī- visi trešdienas mazie apmeklētāji varēja iejusties rūķu lomās, jo tika piešķirtas rūķu cepures, piedaloties Ziemassvētku izzināšanas spēlē - atbildot uz jautājumiem par Ziemassvētku tradīcijām, simboliem, iesaistoties ticējumu lasīšanā un mīklu minēšanā un pēc tam, kad zināšanas bija nostiprinātas varēja ķerties pie neparastu ziemassvētku rotājumu izgatavošanas, kur bija vajadzīga sāls, milti un ūdens! Visiem tas izdevās lieliski! Nākošajā trešdienā rotājumi tika izgreznoti!

Bērnu literatūras nodaļas rūķi ir zinoši un darboties griboši!

Papildinot Antona Slišāna grāmatu izstādi, kopā ar bērniem tiek ilustrēti 4 Antona Slišāna dzejoļi, kas pēc tam rotā sienas bērnu abonementā.

Atsevišķi **radošās darbnīcas** tiek organizētas radošajā lasītavā bērniem, kas vairāk tiek vērstas uz gadskārtu svētkiem un Latviju.

Svētkus radām paši, izgatavojot gaismas lukturīšu Latvijas karoga krāsās.

Galda spēļu spēlēšana un filmu skatīšanās ir visvairāk pieprasītie brīvā laika pavadīšanas veidi jaunāko bibliotēkas apmeklētāju vidū gan radošās lasītavā, gan abonementā.

2018. gadā tika iegādātas 10 jaunas galda spēles. Visvairāk tiek izmantots Monopols, Alias. Nopirkta 10 jaunas DVD filmas. Uz vietas bibliotēkā filmas tika noskatītas 636 reizes.

Dažreiz arī tā var atpūsties....

Jautra un interesanta šķiet **lielformāta Cirka** (3x4m) spēlēšana. Vislabāk šī spēle spēlējas vasarā āra lasītavā, ko spēlējam gan kā parasto Cirku, gan arī atbildot uz jautājumiem par grāmatām, literatūru, minot mīklas. Skolotāju dienā šo spēli sarežģītākā variantā piedāvājām spēlēt arī ģimnāzijas skolotājiem, par kuru visi bija sajūsmā.

Āra lasītavā ir vairāk vietas

Bet ir jautri arī rudens brīvdienās paspēlēt telpās

Bibliotēkas sadarbības tīkls bērnu un jauniešu apkalpošanā

Tikai pateicoties atsaucīgiem un ieinteresētiem sadarbības partneriem mēs varam darīt savu darbu un sasniegt sev izvirzītos mērķus. Pa šiem gadiem sadarbības partneri nav īpaši mainījušies.

Sadarbības partneris	Sadarbības veids
Balvu pamatskola	Visa mācību gada garumā katru mēnesi 1.-6. klašu skolēni piedalās bibliotēkas aktivitātēs: sarunās par grāmatām, literārajās un tematiskajās stundās, spēlēs, informācijas stundās u.c. Paldies skolas direktorei L. Krištopanovai, bibliotekārēm R. Bukšai un R.Silinieci, ārpusklases darba organizatorei I.Pilātei
Balvu pirmsskolas izglītības iestādes “Sienāzītis” un “Pīlādzītis”	Visa gada garumā apmeklē tematiskās rīta stundas bibliotēkā; bibliotēkas stundas Pīlādzītī, četras 5.-6. gadīgo audzēkņu grupas aktīvi iesaistījās Bērnu žūrijas grāmatu lasīšanā un izvērtēšanā; 3 grupas iesaistījās projekta “Mūsu mazā bibliotēka” grāmatu izzināšanā, Sienāzītis atbalstīja Grāmatu svētku pasākumus. Paldies Sienāzīša vadītājai Ivetai Barinskai, metodiķei Velgai Lielbārdei un visām skolotājām !
Balvu valsts ģimnāzija	Informācijas stundas par datubāzēm un droša interneta stundas ! Atbalsts Grāmatu svētku organizēšanā. Paldies skolas direktorei Inesei Paiderei!
Stacijas pamatskola	Sadarbība Grāmatu svētku organizēšanā! Pēc pašu iniciatīvas 1.-3. klases apmeklēja Balvu CB, lai izspēlētu erudīcijas spēli ”Mana Latvija” Paldies skolas direktorei Rutai Bukšai un skolotājām!
Reģiona bibliotēkas:	Atbalsts LNB skaļās lasīšanas konkursam, iesaistot un

Baltinavas, Lazdukalna, Rekavas, Tilžas bibliotēkas	sagatavojot lasītājus.
Tilžas internātpamatskola	Atbalsts LNB skaļās lasīšanas konkursam; pēc skolotājas Ritas Ločmeles iniciatīvas 1.-4. klašu skolēni brauca izspēlēt erudīcijas spēli "Mana Latvija", piedalīties sarunās par jaunākajām grāmatām
www.balvi.lv sabiedrisko attiecību speciālisti	Bibliotēkas aktivitāšu atspoguļojums
Ziemeļlatgales laikraksts Vaduguns un Balvu novada ziņas	Bibliotēkas aktivitāšu atspoguļojums
LNB BLC	Konsultatīvais darbs. Izbraukuma inovāciju seminārs lasīšanas veicināšanas programmām 2018 Paldies Silvijai Tretjakovai un visām BLC kolēģēm!

Bibliotēku darbinieku profesionālās pilnveides vērtējums specializācijā

N. p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Dalībnieki
1.	19.03	Mūkusalas iela 3, Rīga	LNB,BLC	Pavasara konference bērnu literatūras un bibliotēku speciālistiem "Grāmatā mazais ir liels"	6	Ligita Pušpure
				Kā vienmēr ļoti noderīga informācija par latviešu oriģinālliteratūru un tulkoto literatūru bērniem 2017. gadā.		
2.	10.03.	Mūkusalas iela 3, Rīga	LNB,BLC	Lielie lasīšanas svētki	6	Inese Supe
				Tiek sveikti grāmatu uzvarētāju autori, mākslinieki.		
3.	22.03.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Apaļā galda diskusijas	6	Ligita Pušpure
				Prezentācija kolēģiem par darbu ar bērniem Balvu reģiona bibliotēkās 2017. gadā		
4.	18.04.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Ideju tirgus	6	Ligita Pušpure, Inese Supe
				Piedalījāmies ar pašizgatavotajām spēlēm un darbīgo trešdienu tēmām- Lietu otrā dzīve kopā ar grāmatu. Pašām likās, ka uz		

				citu fona izskatījāmajos neslikti.		
5.	12.05.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Skaļās lasīšanas sacensības noslēgums Tas bija neapraķstāms baudījums klausīties 30 Latvijas labāko lasītāju-konkursantu sniegumu-grāmatas lasīšanu un pārliecināties par to, ka mums ir un būs grāmatu lasītāji!	4	Ligita Pušpure
6.	22., 23. 08.	Tomes pagasts, Ikšķile, Ķeguma novads	Latvijas Interneta asociācija Drošāka interneta centrs	Reģionālo vēstnešu seminārs Līcīšos No 30 reģionālajiem vēstnešiem Balvu CB vecākā bibliotekāre Evita Arule ierindojās 1.vietā	10	Evita Arule
7.	6., 7.09; 16.10	Pieaugušo neformālās izglītības centrs „Azote”, Tautas iela 1, Balvi	SIA “Baltijas Datoru akadēmija”	“Digitālā saziņa ar valsti: dzīves situācijās noderīgi e-risinājumi”. Ļoti noderīga informācija par iespējām praktiski darboties e- vidē	8	Evita Arule, Diāna Krampuža, Ligita Pušpure
8.	8.09.	Mūkusalas iela 3, Rīga	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Skaļās lasīšanas sacensības reģionālo kuratoru seminārs Pieredzes un viedokļu apmaiņa par iepriekšējā gada skaļās lasīšanas konkursa norisēm, kas būtu jādara savādāk.	4	Ligita Pušpure
9.	11.12.	Tirgus iela 7, Balvi	Latvijas Nacionālā bibliotēka	Inovāciju seminārs lasīšanas veicināšanas programmām 2018 Plašs ieskats visās lasīšanas programmās! Ļoti vērtīga informācija, īpaši tiem darbiniekiem, kuri nesen sākuši strādāt bibliotēkā.	4	Ligita Pušpure, Diāna Krampuža

18. aprīlī bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas darbinieki piedalījās **Bibliotēku ideju tirgū** ar divām tēmām: desmit pašizgatavotajām literārajām un erudīcijas spēlēm un **darbīgo trešdienu** 10 idejām - lietu otrā dzīve kopā ar grāmatu. Vislielākais ieguvums no šīs dalības bija tas, ka varējām gūt priekšstatu un jaunu pieredzi, iepazīstoties ar citu kolēģu piedāvātajām idejām.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem

2018.gadā īpašas problēmas darbā ar bērniem, kuras būtu grūti atrisināt, nesaskatījām. Kā vienu no problēmām var minēt bibliotēkas **iekšējās kārtības noteikumu neievērošanu** - skaļi sarunājās, pamanās pie datoriem ēst, nesakārto pēc sevis galda spēles. Tomēr, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, bibliotēku apmeklē tikai tie bērni, kuri vēlas šeit lietderīgi pavadīt savu brīvo laiku. Šobrīd bērni nelabprāt izmanto vecos trešā tēva dēla datorus, jo tie vizuāli ir novecojuši. Bibliotēka strādā pie tā, lai varētu iesaistīties projektā un bērni tiktu pie moderniem, jaudīgiem datoriem.

Parādnieki. Lielie parādnieki, ir tādi, kuriem rakstot, zvanot, sūtot ziņas nav nekāda rezultāta un visdrīzāk pēc kāda laika šo lasītāju grāmatas būs jānoraksta. Mazie parādnieki ir tādi, kuri vienkārši regulāri aizmirst, bet, kad viņam atgādinā, tad grāmatas tiek atgrieztas, viņi prot atvainoties un pateikt paldies, ka ir atgādināts.

Neskatoties uz problēmām, mūsu galvenie uzdevumi darbā ar bērniem joprojām ir

- intereses par bibliotēku un grāmatu radīšana jau no pirmsskolas vecuma,
- lasītprasmes un lasīšanas veicināšana, nodrošinot savus lietotājus ar kvalitatīvu literatūru brīvā laika pavadīšanai un mācību darbam,
- pierādīt saviem apmeklētājiem, ka bibliotēka ir interesanta un lietderīga brīvā laika pavadīšanas vieta un bibliotēkas apmeklētājs pie mums tiek gaidīts!

8. Novadpētniecība

Novadpētniecības darba virzieni un pakalpojumi, pārskata perioda prioritātes:

- Brīvības ielas ēku vēstures izpēte.
- Novadnieka Ontona Slišana (1948-2010) 70 gadu atcere.
- Novadpētniecības lasītavas darba popularizēšana.
- Literatūras latgaliešu valodā un latgaliešu valodas popularizēšana.

Darba virzieni un pakalpojumi

▪ Uzziņu sniegšana.

Sniedzām 46 uzziņas (2017.g. - 47) uzziņas par Balvu reģiona cilvēkiem, vietām, notikumiem gan klātienē novadpētniecības lasītavā, gan attālināti (uz lasītāja e-pastu tika nosūtīta pieprasītā informācija). Lasītāji interesējās par: Šķilbēniem, šī vārda cilmi; Šķilbēnu pagasta māju; Šķilbēnu muižu; Bonifacovas muižu; Baltinavas apkārtnes vēsturi (Pliešovu, Pliešovas kapiem u.tml.); Balvu muižas kompleksu; vērtīgiem iežiem Balvos un to apkārtnē; Baltā ērgļa ordeņa ieguvēju Jāzepu Varanavičiu; Āriju Berķi; Vitāliju Kuļšu u.c. Jāpiebilst, ka palielinās attālināti sniegto uzziņu skaits. Līdz ar to audzis arī elektroniski nosūtīto dokumentu skaits. Šogad – 60 dokumenti (2017.g. – 52).

▪ Novadpētniecības datu bāzes papildināšana:

- 1) Veikti 1299 ieraksti (2017.g. – 1511) no reģiona periodiskajiem izdevumiem “Vaduguns” (792 ieraksti), “Viļakas Novadā” (383 ieraksti), “Vietējā” (20 ieraksti), kā arī 104 ieraksti no citiem dažādiem izdevumiem (grāmatām “Latvijas segas Latvijas tūkstošgadei”, “Latgales sirdspuksti”, P.Džigurs “Kal mākslas daili dziesmā savā” u.c.).
- 2) Pievienojām anotācijas 49 ierakstiem (2017.g. - 96) novadpētniecības analītikas datu bāzē, kā arī elektroniskajā kopkatalogā 2018.gada jaunieguvumiem, visiem izdevuma “Olūts” eksemplāriem, visām grāmatām, kuru autors vai viens no autoriem ir Ontons Slišāns.
- 3) Pievienojām elektroniskās saites uz pilntekstiem izdevumiem “Vaduguns” un “Viļakas novadā” (šogad 809 ierakstiem, 2017.g. – 1238 ierakstiem).
- 4) Papildinājām ierakstus autoritāšu (personu un institūciju) datu bāzē.
- 5) Uzsākām mapju sakārtošanu un aprakstīšanu elektroniskajā katalogā (No 96 mapēm 30 jau sakārtotas, 4 mapes aprakstītas).

Novadpētniecības krājums

Šogad komplektējām:

- Novadnieku jaunās iznākušās grāmatas;
- CD un DVD diskus. Viens video amatieris bibliotēkai uzdāvināja arī paša filmētos un montētos video (4 diski), kuros redzami Balvu pilsētas skati dažādos gadalaikos, Balvi no putna lidojuma.

- Kartes;
- Nepublicētus materiālus;
- Fotogrāfijas – tradicionālās, skenētās, digitāli dzimušās (arī paši fotografējam Brīvības ielas ēkas šī gada maijā ~ 104 fotogrāfijas).
- Atmiņu pierakstus.

Krājuma organizācija un glabāšana

Viss krājums tiek glabāts novadpētniecības lasītavā plauktos, izkārtots mapēs (personāliju un tematiskajās materiālu kopās), skenētie materiāli tiek uzglabāti datora cietajā diskā.

Lai veicinātu izsniegumu tika nolemts novadpētniecības lasītavas jaunieguvumus (grāmatas) vispirms izvietot abonementa plauktā “Jaunās grāmatas” vai vērtīgākos izdevumus – periodikas lasītavā. Pēc 1-2 mēnešiem visi izdevumi atgriežas novadpētniecības lasītavas plauktos. Šogad izsniegums novadpētniecības lasītavas grāmatām ir krietni pieaudzis (2017.g. – 297 un 2018.g. – 481).

Digitalizācija, digitālie resursi un to veidošana

Šogad digitalizētas 380 fotogrāfijas, no kurām lielākā daļa ir no Balvu iedzīvotāju – bijušo vai esošo Brīvības ielas iestāžu darbinieku – personīgajiem un iestāžu arhīviem. Digitalizēti 90 teksta dokumenti (102 lappuses).

- “Brīvības iela fotogrāfijās” (30 vienības)
- “Ēka Brīvības ielā 62” (32 vienības)
- “Ēka Brīvības ielā 61” (33 vienības)
- “Brīvības ielas ēkas un tajās strādājošie fotogrāfijās” (jaunieguvumi - foto no personīgajiem arhīviem, 74 vienības)

Krājuma kvalitātes, aktualitātes, attīstības novērtējums

- Lasītavā ir pieejami visi laikraksta “Vaduguns” (sākotnējais nosaukums “Balvu Taisnība”) numuri no 1950.g. līdz 2018.gadam, kas tiek arī aktīvi izmantoti. Kopš 2018.gada vasaras laikraksts ir pieejams arī LNB digitalizēto laikrakstu bibliotēkā www.periodika.lv.
- Novadpētniecības lasītavas krājums katru gadu tiek papildināts. Šeit ir pieejami jaunākie un kvalitatīvākie izdevumi latgaliešu valodā. Raibuo (Oskara Orlova) grāmata “Pistacejis” tika izvirzīta 2018.gada Latvijas Literatūras gada balvai dzejas kategorijā. Folkloras kopas un kapelas “Vīteri” izdotā grāmata un albums “Zalta Puče” ir izvirzīti “Zelta Mikrofonam 2019” kategorijā

“Mūzikas albums bērniem”. Krājumā iekļauti un lasītavā ir pieejami šogad iznākuši vērtīgi un interesanti novadnieku darbi - M.Stradiņa “Mirkļu puteņos”, Annele Slišāne “#100dečiLatvijai” u.c.

- Šogad saņēmām dāvinājumā 10 “Katoļu dzeives” (1989.-1998.) gadu iesējumus. Tagad šis izdevums ir nokomplektēts no 1989. līdz 2014.gadam un ir pieejams novadpētniecības lasītavā.

Izmantojums

No novadpētniecības lasītavas krājuma visbiežāk uz mājām izsniegtie izdevumi šogad - I.Mežs “Latviešu uzvārdi arhīvu materiālos”, A.Kopāns “Dīvaini notikumi Balvu novada Lāčupē un Pērkonos”, O.Slišāna un V.Lukaševiča vārdnīcas, J.Cibuļa “Purlovas grāmata”. Lasītavā – laikraksta “Vaduguns” dažādu gadu iesējumi, I.Mežs “Latviešu uzvārdi arhīvu materiālos”, “Latvijas segas Latvijas tūkstošgadei”.

Novadpētniecības krājumu šogad aktīvi izmantojām, vācot materiālus izstādei “Brīvības ielas stāsts”. Materiāli tika atlasīti un sistematizēti pa adresēm no vairākām mapēm par Balviem, pētījām laikraksta “Vaduguns” arhīvu, I.Šaicānes grāmatas, Z.Šulces atmiņas u.c.

Visu laikraksta “Vaduguns” arhīvu šogad izpētīja novadpētniece Maruta Brokāne, vācot materiālus par Žīguru pagasta vēsturi.

Novadpētniecības darba un krājuma popularizēšana

1) Aktivitātes saistībā ar projektu “Brīvības ielas stāsts”:

- Laikrakstu “Vaduguns” ieinteresēja mūsu akcija “Brīvības ielas stāsts” un, konsultējoties ar mums, tapa vairākas publikācijas. Bija raksti par ēdināšanas uzņēmumiem, Balvu gaļas kombinātu, autoostu, Sadzīves pakalpojumu kombinātu u.c. Stāsts par Balvu Brīvības ielu izskanēja arī 20.aprīļa Latvijas Radio 1 rīta raidījumā.
- Atlasījām un digitalizējām novadpētniecības materiālus, veidojot izstādi “Brīvības ielas stāsts”, virtuālās izstādes, papildinot kultūrvēstures datu bāzi, kā arī anotācijas novadpētniecības datu bāzei. 2018.gadā saskenēti 90 teksta dokumenti (102 lappuses) un 380 fotogrāfijas.

2) Novadpētniecības izstādes, šogad bija skatāmas gan novadpētniecības lasītavā, gan abonementā:

- Vijas Langovskas dzejas grāmatas.
- Izstāde par godu novadniekam, literātam, gleznotājam no Šķilbēnu pagasta - Juoņam Pastoram (1918-2006).

- “Latgaliešu literatūras almanaham “Olūts” – 75”. Šogad (2018.g.) izdots jau 23.numurs. Novadpētniecības krājumā vecākais ir 4.numurs no 1943.gada. Dažādu gadu izdevumos “Olūts” ir publicēti novadnieku Miķeļa Bukša, Alberta Garā (Lobreiteņa), Augusta Eglāja, Leontīnes Apšenieces, Jāņa Pastora, Antona Slišāna, Leonarda Rakicka, Ilzes Keišas, Mārītes Slišānes u.c. darbi.
- “Pirms 80 gadiem... 1938.gada 14.aug. tika uzstādīts pieminēklis Latgales partizānu pulka kritušajiem karavīriem (1918-1920)”. Pēc izstādes apskates tās apmeklētājiem bija iespēja izpildīt uzdevumu, tādējādi pārbaudot sevi, cik vērīgi pētījuši izstādē izliktos materiālus.
- “Telas garumā – Brīvības iela”. Izstādē - kopijas no arhīva dokumentiem par tagadējās Brīvības ielas veidošanos, daži tūrisma bukleti, Daces un Kaspara Teilānu izdoto foto albūms, dažas pilsētas kartes u.c.
- Dzejas mēneša ietvaros izlikām latgaliešu autoru dzejas grāmatu izstādi “Aizīmu iz biblioteku paskaiteit pats sovys gruomotys (..)”.
- Izstāde “Jānis Zibens – Latgales zvaigznes kalējs Brīvības pieminēklim” par rugājietī, reta aroda – varkalis – pratēju.
- Viena dzejoļa ekspresizstāde, kas novadpētniecības lasītavā bija aplūkojama tikai vienu dienu. Notiek gurķu skābēšana pēc Leontīnes Apšenieces dzejoļa “Gurķu skābēšana” motīviem. Gatavošanas process tiek iemūžināts bildēs, kuras nosūtām letonika.lv rīkotajam “Kulinārijas konkursam”. Kompozīcija ir tik skaista un neparasta, ka nolemjam kādu brīdi to atstāt turpat uz galda novadpētniecības lasītavā.

3) Pasākumi

- Vijas Laganovskas dzejas krājuma “2 soļi pirms Pleskavas divīzijas” atvēršana.
- Literāra tikšanas ar novadnieku Aleksandru Aleksejevu un dzejas krājuma “И грусть, и радость прежних лет” prezentācija.
- Bibliotēkas gada garumā veidoto izstādi “Brīvības ielas stāsts” atklājām 13. novembrī. Līdz 2019.gada janvāra sākumam visi 15 izstādes baneri bija skatāmi mūsu izstāžu zālē, bet nu jau rindas kārtībā uz to gaida vairākas iestādes.
- Informatīvā stunda par novadniekiem. Spēlējam “Klusos telefonus”, tādējādi iepazīstot novadniekus - 2 svarīgus Jāņus (Jāni Pilmani un Jāni Zibeni). Divas komandas sacenšas savā starpā, kura precīzāk atstāstīs sākotnēji nolasīto biogrāfiju. Uzvar draudzība. Abām komandām sanāk atstāstīt diezgan tuvu tekstam, vien ar atsevišķiem kurioziem.
- Darba meklētāju ekskursijas pietura – novadpētniecības lasītava. Tāpat kā iepriekšējo gadu, tā arī šogad turpinās ekskursijas, kurās apmeklētāji tiek iepazīstināti ar lasītavas krājumu un pakalpojumiem. Katrai grupai atlasām materiālus atbilstoši vietai, no kurienes viņi ir. Šogad

vairākas grupas ieinteresēja mapes tieši par viņu dzimtajiem pagastiem. Mapēs bieži vien viņi atrod publikācijas par pašiem vai kaimiņiem. Raisās sarunas un nereti ekskursija ieilgst.

- Ieraksti sociālajos tīklos (facebook.com un draugiem.lv) par jaunākajiem rakstiem presē, kuros minēti novadnieki. Šogad bija iespēja arī šos rakstus, sazinoties ar lasītavu, saņemt uz e-pastu.
- Janvāra sākumā Bērnu abonementā “Darbīgā trešdienas” ietvaros novadpētniecības speciāliste stāsta par novadnieku Ontonu Slišanu. Iepazīstam viņa daiļradi caur spēlēm un rotaļām.
- Decembrī 1.stāva elektroniskajā stendā tika demonstrēta A.Vulfa video fragmentu kolekcija, kuros Ontons Slišāns stāsta par sevi, savām grāmatām u.tml. Tas bija kas neierasts, tāds pārsteiguma moments bibliotēkas apmeklētājiem, kad, ienākot bibliotēkā, dzirdi O.Slišanu runājam.

Sadarbība novadpētniecības jomā

- 1) Ar Balvu Novada muzeju.
- 2) Ar 73 Balvu pilsētas iedzīvotājiem, kas atsaucās bibliotēkas aicinājumam iesaistīties Brīvības ielas ēku vēstures pētniecībā, daloties ar savām atmiņām un fotogrāfijām.
- 3) Ar novadpētniekiem (M.Brokāni, M.Šakinu, D.Ozolu, A.Kopānu).
- 4) Ar kolēģiem. Viļakas novada bibliotekāru seminārā Vecumu pagasta bibliotēkā novadpētniecības speciāliste stāsta par novadpētniecības darba niansēm un pieredzi (atmiņu pierakstu veikšanu, novadpētniecības materiālu popularizēšanu, autortiesībām, novadpētniecības materiālu noformēšanu un uzglabāšanu u.tml.).

Jauninājumi novadpētniecības darbā

- Pamanām un piesakām gada balvām novadniekus. Šogad “Boņukam 2017” pieteicām Anneles Slišānes deķu izstādi, kas bija skatāma pie mums bibliotēkā, kas arī tika godalgota, kā labākais sniegums vizuālajā mākslā. Ziedoņa balvai nominācijā “Bize” - dzīve literatūrā, šogad tika godināti stāstnieki. Piesakām amatierteātra “Palādas” aktieri Jāzepu Jermacānu kā izcilu mūsu puses stāstnieku.

- Popularizējam literatūra latgaliešu valodā, latgaliešu rakstu valodu, kā arī Balvu pusē runātās izloksnes:

- ✓ Piedalāmie konkursu izvērtēšanā.

Balvu Mākslas skolas rīkoja konkursu, kurā bija vienā mākslas darbā jāapvieno kāda latgaliešu mākslinieka glezna un teksta fragments latgaliešu valodā.

- ✓ Sadarbojamies ar laikrakstu “Vaduguns”.

Projekta ietvaros šogad “Vadugunī” publicēto dzimtu stāstu starpā arī 3 Balvu pusē (Baltinavā, Krišjānos, Šķilbēnu pagastā) dzīvojošo dzimtu (Buklovsku, Martuzānu un Spridzānu) stāsti pārlikti un publicēti latgaliešu rakstu valodā.

- ✓ Sadarbojamies ar uzņēmējiem.

Viesu nama “Parādes” (Bērzkāles pag., Balvu novads) īpašnieki vēlējas uzsākt tūrisma sezonu, piedāvājot apmeklētājiem iepazīt arī Balvu puses izlokšņu īpatnības. Griezās bibliotēkā ar lūgumu iztulkot dažādu priekšmetu nosaukumus latgaliski. Piedāvājam dažādus variantus, atklājot izlokšņu (Tilžas, Šķilbēnu) bagātību.

- Iesaistāmie novadpētniecības materiālu tapšanā.

Kungs cienījamais gados - Alberts Kopāns - griežas pie mums ar lūgumu noformēt un pavairot viņa savāktās atmiņas par spokošanos Balvu novada Lāčupē. Vēlējas, lai mēs pārrakstām un noformējam arī no 20. gs 30. gadiem saglabāto dzejas blociņu (māsīcu Paulas un Bronas rakstītās dzejas apkopojums), lai varētu tos izdalīt saviem radiem par piemiņu. Interesanti, ka blociņā ir atrodamas arī kādreizējā Balvu pilsētas vadītāja (1941-1944) Staņislava Stukmaņa, kas ir A. Kopāna radnieks, rokrakstā rakstītas dzejas rindas. Noformējam, sadrukājam, sabrošējam kopumā 25 eksemplārus. Arī novadpētniecības krājumā iekļāvām npublicēto materiālu “Dīvaini notikumi Balvu novada Lāčupē un Pērkonos” un drīzumā iekļausim izdevumu “Kāda dzejas blociņa stāsts”. Pirmais no tiem ir starp visbiežāk izsniegtajiem (5 reizes) novadpētniecības lasītavas izdevumiem.

- Apmeklējām novadnieku atcerei veltītos pasākumus:

Piemiņas plāksnes novadniekam Ontonam Slišanam (1948-2010) atklāšanu, Bronislavas Mārtuževas atceres pasākumu Bērzu Sv. Annas Romas katoļu baznīcā, Alberta Budžes (1930-2017) pieminēšanu.

Galvenie secinājumi pārskata periodā

Balvu pilsētas iedzīvotāji ir atsaucīgi un gatavi iesaistīties bibliotēkas novadpētniecības aktivitātēs, tikai katrs jāuzrunā personīgi. Sarunās-intervijās līdz sīkākajām niansēm bija iespēja iztaujāt intervējamo, tādējādi uzzinot daudz interesantas informācijas par Balvu pilsētas ēku vēsturi 50.-90. gados, ko presē un grāmatās neatrast. Pēc sarunām spriežot, iedzīvotāji bija gandarīti, ka tiek uzrunāti un aicināti uz interviju, labprāt dalījās atmiņās, atnesa fotogrāfijas no personīgajiem

albūmiem, nereti uzdāvinot tās bibliotēkai. Bieži vien paziņas, kas kādu laiku nebija tikušies, satikās bibliotēkā. Reģistrējās bibliotēkā kā lasītāji. Sazvanījās savā starpā, precizēja vienu vai otru faktu.

Bibliotēkas lietotāji nav ieraduši apmeklēt (reti apmeklē) telpu, kurā atrodas novadpētniecības lasītavas krājums, tāpēc novadpētniecības jaunieguvumi un atsevišķas izstādes tika izvietotas telpās un vietās, kuras lasītāji apmeklē biežāk. Līdz ar to arī novadpētniecības lasītavas apmeklējums un krājuma izsniegums šogad ir audzis.

9. Projekti

Tabula "Projektu apkopojums"

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Eksperti satiek rakstniekus	VKKF	360,00	Lasītveicināšanas programmas "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija" iesaistītie eksperti klātienē satika žūrijas grāmatu autorus Mauju Laukmani, Uldi Ausekli un Māru Višku un Mārtiņu Sirmo. Organizētas 3 tikšanās, kurās piedalījās 125 apmeklētāji.	Atbalstīts
Latvijas Nemateriālā kultūras mantojuma vērtību nesēji Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzē	VKKF	668,00	Veikti lauka pētījumi, sagatavota un datu bāzē ielikta informācija par 25 dziedātājām. Tika papildināta arī informācija par tām dziedātājām, kuru veikums jau iepriekš atspoguļots kultūrvēstures datu bāzē, pievienojot komentāru "... ir viena no Nemateriālā kultūras mantojuma vērtību sarakstā iekļautās vērtības "Dziedāšana ar pusbalsu" vai "Psalmu dziedāšana Ziemeļlatgalē" nesējām. Sagatavotajai informācijai pievienoti 103 fotoattēli un hipersaite uz Novadpētniecības datu bāzi.	Atbalstīts
Brīvības ielas stāsts	Latgales kultūras programma	800,00	- Tikšanās un intervijas ar 75 cilvēkiem, kuri stāstīja savus atmiņu stāstus par savām darba vietām, meklēja bildes savos albumos un dalījās ar fotogrāfijām. - Ieskenētas apmēram 650 fotogrāfijas, kuras atrodas bibliotēkas krājumā apstrādei. Izstādei "Brīvības ielas stāsts" izmatotas 112 fotogrāfijas. - Sagatavots makets izstādes 15 baneriem. - Organizēts izstādes atklāšanas	Atbalstīts

			pasākums un izstādes tapšanā iesaistīto cilvēku tikšanās. - Ārpus izstādes palikušie materiāli apkopotī mapēs. - No 2019.gada 13.janvāra izstāde skatāma t/c Planēta, Brīvības ielā 57, Balvos.	
Muna izviele - muna breiveiba. Lektorijs Ziemeļlatgolys kultūrys i izgleiteibys darbenīkim	Latgales kultūras programma	462,00	Itys beja 6. lektorijs kū sova reģiona (Bolvu, Baļtinovys, Ruguoju i Viļakys nūvodu) kultūrys darbinīkīm organizeja Bolvu Centraluo biblioteka. Projekta mierkis beja pazaviert uz breiveibys jiedzīnu nu tivejuos apleicīnis cylvāku redzīņa. Nu taidu cylvāku redzīņa, kuri ir sabīdreibā atzeitys autoritatis šudiņ voi natuoļā paguotnī. Kai konkretī cylvāki ir izdarejušs sovys dzeivis izvielis, kai jī nūturejušs sovus idealus ikdīneibā i kļivuši cytīm par paraugu sovā tautā i sovā zemē!? Tī beja vaicuojumi iz kurim raudzejam rast atbiļdis kūpā. Lektorijs "Muna izviele – muna Breiveiba" Ziemeļlatgolys kultūrys i izgleiteibys darbinīkim paredzieja īzaviertīs izcyluo nūvodnīka Ontona Slišāna i dzejneicys Annys Rancānis, kai ari jaunū Latgolys autoru dorbūs paustejā breiveibys izpratnī, kotra ticeiga cylvāka izvielī īt voi naīt svātceļojumā iz Aglyunu, kai arī cyutu ar literarū darbeibu nasaisteitu cylvāku dzeivis izvielēs. Maja, oktobra, novembra I decembra mīenešūs tyka nūorganiezietas 6 lektoreja nūdarbeibys, tai skaitā 5 par projektam pīšķiertū finanšejumu, i vīna par Centraluos bibliotekas leidzfinansiejumu Lektorija nūdarbeibys kūpumā apmeklieja 25-27 cylvāki kotrā nūdarbeibā nu Bolvu, Baļtinovys, Ruguoju i Viļeks nūvodim	Atbalstīts

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana

Informācijas vēstīšanai izmantojam jau iestrādātās darba formas – bibliotēkas un pašvaldības mājas lapas, Ziemeļlatgales laikraksts “Vaduguns”, bibliotēka sociālajos tīklos- facebook un instagram.

- Laikrakstā “Vaduguns” 22 publikācijas;
- Latgales reģionālā televīzijas veidots sižetu par bibliotēku <http://www.lrtv.lv/latgale/plasas-iespejas-balvu-centralaja-biblioteka-7716>;
- Radio 1 intervija “Brīvības iela - centrālā un garākā iela Balvos, kur atrasts arī zelta pods” <https://latvijasradio.lsm.lv/lv/lr/arhivs/?adv=1&d=20&m=4&y=2018&d2=&m2=&y2=&channel=0&keyword=br%C4%ABv%C4%ABbas+iela> ;
- Balvu Brīvības ielas stāsts iemājojis izstādē <https://www.youtube.com/watch?v=augWnmpuPX8>;
- Saruna ar kultūras nozares pārstāvi Rutu Cībuli “Laika leigučous” http://www.bibliotekas.lv/cb_web/index.php?option=com_content&view=article&id=206&Itemid=104.

Bibliotēku popularizējošie pasākumi

Bibliotēka ik gadu plāno pasākumus un aktivitātes saviem apmeklētājiem. Prieccē fakts, ka mūsu plānos papildinājumus ievieš idejas un piedāvājumi no sadarbības partneriem un cilvēkiem mums līdzās. Visbiežāk tās ir izstādes, grāmatu atvēršanas pasākumi vai projektos ietvertas aktivitātes. Patīkami, ka bibliotēku redz arī kā vietu, kur notikt kaut kam interesantam, piemēram, Balvu Valsts ģimnāzija, svinot Skolotāju dienu, atveda uz bibliotēku skolotāju grupu, kur mēs piedāvājām atraktīvu rītu bibliotēkā – spēli “Cirks” un “Vārdu domino”.

Septembrī ar savu piedāvājumu nāca biedrības „Raibais kaķis” valdes priekšsēdētājs Sergejs Andrejevs. 13.jūnijā bibliotēkā valdīja internacionāla gaisotne. Šeit vienkopus pulcējās 9 brīvprātīgā darba veicēji no dažādām valstīm, kas šobrīd strādā Balvos, Viļākā, Alūksnē. Bibliotēkas 2.stāva gaitenī tika atklāts brīvprātīgā no Turcijas Cemre Bulut zīmēto, Lāvijā satikto brīvprātīgo portretu izstāde.

Pārskata gadā notikušos pasākumus skatīt tabulā.

	Izstādes zālē -
1.	Bērnu deju kolektīva “Balvu vilciņš” projekta “Kā svētkiem rotāties” izstāde

2.	N.Gorkina filatēlijas izstāde "Māksla pastmarkās"
3.	Balvu Mākslas skolas skolotāju darbu izstāde "Atspulgi"
4.	Rēzeknes mākslas un dizaina vidusskolas darbu izstāde
5.	Zintis Purens "To var ieraudzīt"
6.	Elitas un Nellijas Teilānes izstāde "koki. podi. lapsas"
7.	Mākslinieces Agneses Aizpurietes izstāde "Trakā lapsa"
8.	Mākslinieces Lindas Lošinas "Koko un Riko"
9.	Izstāde "Brīvības ielas stāsts"
Pasākumi -	
1.	Vijas Laganovskas dzejas krājuma "2 soļi pirms Pleskavas divīzijas" atvēršana Balvos.
2.	Bibliotēkas nakts "O.Vācietis. Astoņi kustoņi"
3.	Tikšanās ar rakstnieku Valdi Klišanu
4.	Aleksandra Aleksejeva grāmatas "И грусть, и радость прежних лет" atvēršana
5.	Aleksandra Jakimova grāmatas atvēršana
6.	Tikšanās ar SCENAR terapijas veicēju Daigu Semjonovu.
7.	Eiropas reģiona "Livonija- Pleskava" bibliotēkāju seminārs Balvos.
8.	Skolotāju dienas rīts bibliotēkā.
9.	Grāmatu svētki kopā ar Zvaigzni ABC
10.	Nodarbība - kas ir nauda, kā tērēt, kā uzkrāt?
11.	Izstādes "Brīvības ielas stāsts" atklāšanas pasākums
12.	Konkursa "Prātnieks" dalībnieku tikšanās

Izvērstāk pastāstām par šiem pārskata periodā notikušajiem pasākumiem -

Septembrī UNESCO konferencē "Media and Information literate Cities: Voices, Powers and Change Makers", tika runāts, kā dažādās valstīs tiek stiprināta sabiedrības medijpratība. Šobrīd, lai orientētos tehnoloģijās, mediju un informācijas plūsmā, prasmēm jābūt tādā pašā līmenī, kā zināt ceļu satiksmes noteikumus izejot ielās. Latvija ir ļoti zemā līmenī medijpratības jomā, tāpēc ir daudz jāstrādā pie tā, lai izglītotu sabiedrību. Balvu Centrālā bibliotēka turpina izglītojošo darbu pieaugušajiem. Balvu pašvaldības iestādēm tika piedāvāta **informācijas stunda "Digitālā kafija"**- Kas ir medijpratība? Kas ir kvalitatīvs medijs? Kas ir e-pakalpojumi? Uz *kafiju* pieteicās Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļa, Balvu novada pašvaldības policija, Vadošās profesionālās tālākizglītības iestādes mācību centra "BUTS" darba meklētāju grupa un Balvu pensionāru biedrība.

Parasti sabiedrībā valda uzskats, ka mēs visu tāpat jau zinām, šī informācija nav mums nepieciešama, ko gan jaunu par šo tēmu var izstāstīt. Pieaugušie par drošību un riskiem internetā informāciju iegūst no drukātā un digitālā medija, tāpēc daudzi neuzskata par vajadzību pieteikties un apmeklēt izglītojošās stundas. Tomēr tie, kuri atnāk un piedalās informācijas stundā nonāk pie secinājuma, ka par daudzām lietām nav zinājuši vai līdz šim nebija aizdomājušies, ka internetā veic darbības, kuras var ietekmēt pašus un viņu bērnus. Arī nākamajā gadā plānotam turpināt iesākto pieaugušo informācijas stundu sēriju, kura tiks turpināta ar dzejnieka izpildījumā, bibliotēkas lasītāju un Skatās lasīšanas konkursa dalībnieku sniegtā. Varēja minēt krustvārdu mīklas, skatīties multfilmās, iepazīt Braila rakstību un lasīšanu. Dalībnieki iedzīvināja dzejoļus - "Astoņi kustoņi" - kopā ar skolotāju Skaidrīti izgatavoja

19.-25.MARTS, 2018 | DIGITĀLĀ NEDĒĻA 2018

DIGITĀLĀ KAFIJA

KOPĀ AR BALVU CENTRĀLO BIBLIOTĒKU

Kas ir medijpratība?

Kādi ir tavi mediju lietošanas un informācijas izvērtēšanas paradumi?

Kāds ir kvalitatīvs medijs?

Digitālie nospiedumi - pēdas internetā

Kas ir e-pakalpojumi?

Kas ir viltus ziņas?

Vai esi labs pavadonis savam bērnam interneta vidē?

Kāds ir Tavs digitālais IQ?

kontaktinformācija evita@balvurcb.lv; 29262063

BIBLIOTĒKU NAKTS 2018

"OJĀRS VĀCIETIS UN "ASTOŅI KUSTOŅI"

Balvu Centrālajā bibliotēkā
27.aprīlī, plkst.18.00-21.00

Pārskata periodā ar dalīšanos priekā un pieredzē, smaidos un emocijās svinējām astotos Grāmatu svētkus kopā ar Zvaigzni ABC.

Latgales ainavu ieskautajā Balvu Novada muzeja izstāžu zālē svētku atklāšanas brīdis iedeva patiesu prieku, lepnumu un gandarījuma sajūtu, ka mēs visi esam šeit.

Žurkulēnu Koko un Riko mammas - Evija Gulbe un Linda Lošina - izspēlēja dzejoļus, gatavoja žurkulēnu ūsas un grāmatzīmes un ierādīja trikus, nedarbus vai eksperimentus....visiem bija jautri!

Stāstu par Snīpulīti bērni izdziedāja, izdejoja un izspēlēja kopā ar Snīpulīšu autori Lauru Vinogradovu.

Žurnāliste un rakstniece Inga Jēruma ar lasītājiem tikās Sociālajā dienestā Balvos un Kubulu Kultūras namā.

Jana Veinberga un Ilgonis Vilks apciemoja Balvu Valsts ģimnāzijas un Balvu profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas skolēnus. Inta Lemešonoka dalījās pieredzē ar skolotājiem, kuriem aktuāla ir kompetenču izglītība karjeras izvēlē.

Aigara Andersona uzburto Zvaigznes labirintu Lāča dārzā pievarēja 30 dalībnieki.

Pārskata gads bibliotēkas kolektīvam ir bijis Brīvības ielas stāstu gads. Meklēti, uzrunāti, pierunāti cilvēki nāca uz bibliotēku, dalījās savās atmiņās par darbu un dzīvi Brīvības ielā. Reizēm visi lasītavas apmeklētāji debatēja par vēsturiskajiem notikumiem. Šai laikā esam satikuši un iepazinuši 75 cilvēkus.

GRĀMATU SVĒTKI 2018

Tikšanās ar autoriem 19.oktobrī
SVĒTKU ATKLĀŠANA
11.00 Balvu Novada muzejā

INGA JĒRUMA 12.00 Sociālajā dienestā
14.00 Kubulu kultūras namā

Grāmatu svētki 2018 kopā ar Zvaigzni ABC
Tikšanās ar vēsturnieku,
grāmatas "Latvijas valsts stāsts. 20.-21. gadsimts"
autoru Valdi Klišānu
13.novembrī
11.50 Balvu Valsts ģimnāzijā
13.40 Balvu profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā

Balvu Centrālajā bibliotēkā
13.novembrī plkst.16.00

Brīvības ielas stāsts

Izstādes atklāšana

Latvijas Republikas Kultūras ministrija
Balvu novads
Balvu Centrālā bibliotēka
Balvu Valsts ģimnāzija
Balvu profesionālā un vispārizglītojošā vidusskola

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbības institūcijas un veidus skatīt tabulā.

Institūcija	Sadarbības veids
Baltinavas, Rugāju, Viļakas novadu domes	Sadarbības līgumi par reģiona galvenās bibliotēkas funkciju veikšanu
Izglītības, kultūras un sporta pārvalde	Transporta nodrošinājums bibliotēkai, atbalsts Grāmatu svētku norišu organizēšanā.
Latvijas Neredzīgo bibliotēkas Balvu filiāle	Sadarbība krājuma izmantošanā, pasākumu un aktivitāšu organizēšanā.
Biedrība "Radošās idejas"	Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības projekta sagatavošana
Biedrība "Balvu Teātris"	Projekta "Svaigā gaisā" realizēšana un ilgtspējas nodrošināšana
Pieaugušo neformālās izglītības centrs "Azote" un biedrība "Ritineitis"	Sadarbība projekta "Atbalsts ilgstošajiem bezdarbniekiem" programmas "Motivācijas programma darba meklēšanai un sociālā mentora pakalpojums" realizēšanā un finansiāls atbalsts Grāmatu svētku organizēšanā
Pleskavas apgabala administrācijas ārējo sakaru un ekonomikas nodaļa	Pārrobežu sadarbības projektu stratēģiskā plānošana
Pleskavas apgabala universālā zinātniskā bibliotēka	Reģiona bibliotēku darbība kolēģu organizētajos konkursos

Pleskavas apgabala Dedoviču rajona bibliotēka	Sadarbība Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības projekta sagatavošanā
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	Lokālās kultūrvides studiju tēmu formulēšana un lektoru piesaiste
Balvu Romas katoļu draudze	Prāvesta Rimoviča mantojuma popularizēšana un informatīvais atbalsts prāvesta Antona Rimoviča pieminēšanai un laukuma izveides procesā
Balvu Valsts ģimnāzija	Informācijpratība 10.klašu skolēniem Grāmatu svētku organizēšana
Balvu Profesionālā un vispārīgizglītojošā vidusskola	Skolotāja Skaidrīte Veina katru gadu vada Bibliotēku nakts radošo darbnīcu, grāmatu svētku organizēšana
Balvu pamatskola	1.-6.klašu skolēni regulāri apmeklē bibliotēkas veidotos pasākumus, grāmatu svētku organizēšana
Stacijas pamatskola	Grāmatu svētku organizēšana
Pirmsskolas izglītības iestāde “Pīlādžītis”	Mazie audzēkņi kopā ar skolotājiem regulāri apmeklē pasākumus bibliotēkā, grāmatu svētku organizēšana
Pirmsskolas izglītības iestāde “Sienāzītis”	Mazie audzēkņi kopā ar skolotājiem regulāri apmeklē pasākumus bibliotēkā, grāmatu svētku organizēšana
Kubulu kultūras nams	Sadarbība pasākumu organizēšanā – aprīkojuma, tērpu izmantošana.
Balvu Novada Muzejs	Sadarbība pasākumu organizēšanā, telpu un aprīkojuma izmantošanā Atbalsts profesionālo jautājumu risināšanā
Balvu Mākslas skola	Sadarbība izstāžu darbībā – katru gadu skolas radošā kolektīva darbu izstāde, 2.stāva gaitenī skolēnu darbu izstāžu darbība, atbalsts praktisku jautājumu risināšanā, grāmatu svētku organizēšana
Ziemeļlatgales laikraksts “Vaduguns”	Izjūtām pretimnākšanu un atbalstu bibliotēkas aktualitāšu publicēšanā. Sadarbība konkursa “Prātnieks” norisē, Ziemeļlatgales laikraksta “Vaduguns” arhīva veidošana
Balvu pensionāru biedrība	3-4 reizes ejam uz tikšanos ar pensionāriem, lai informētu par iespējām bibliotēkā, e-pakalpojumiem, apmācībām, periodikas klāstu.
Pansionāts “Balvi”	Sadarbība ar pansionāta bibliotēku, tai skaitā metodiskais atbalsts pansionāta bibliotēkas darbiniekam
“Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība”	Katru gadu Pasaules grāmatu dienā, 23.aprīlī, aizvedam norakstīto un lasītāju dāvināto grāmatu, kā arī norakstīto žurnālu kopu. Grāmatas, ar uzlīmi “Lasi un kļūsti ātrāk vesels!”, iepriecina stacionārā nonākušos.
Apgāds Zvaigzne ABC	Sadarbība Grāmatu svētku organizēšanā un atbalsts erudīcijas konkursā “Prātnieks”.
Ingūna un Aigars Andersoni - biedrība “Baisie eži”	Sadarbojamies Bibliotēkas nakts un Grāmatu svētku pasākumos – orientēšanās sacensību organizēšanā.
Latvijas Nacionālā bibliotēka	Profesionālās konsultācijas

12. Metodiskais un konsultatīvais darbs

Situācijas apraksts, kopaina, prioritātes pārskata periodā

Balvu CB veic metodiski konsultatīvo darbu pārējās 22 reģiona bibliotēkās, kā arī informē un koordinē bibliotekāru piedalīšanos gan reģiona, gan valsts mērogaursos, semināros, konferencēs.

Pārskata periodā bibliotēkā notika darbinieku maiņa, tai skatā nomainījās metodiķe. Tas ienesa zināmu pārrāvumu iepriekšējo gadu iestrādnēs. Ceram, ka 2019. gadā šī darbības joma stabilizēsies. Neraugoties uz satricinājumiem, Balvu Centrālā bibliotēka pārskata periodā organizēja pasākumus visa Balvu reģiona mērogā, nodrošinot pārraudzību pār galvenajiem darba virzieniem reģiona bibliotēkās, sekojot līdzi darbinieku tālākizglītībai, nodrošinot profesionālu un mērķtiecīgu sadarbību starp reģiona publiskajām bibliotēkām, veicinot katras bibliotēkas tālāku attīstību un veidojot kopējo publisko bibliotēku tēlu.

Rekatalogizēti Balvu novada Bērzkālnes pagasta un Kubulu pagasta bibliotēku krājumi.

Krājuma inventarizācija veikta Viļakas novada Upītes bibliotēkai, Rugāju novada Lazdukalna un Skujenieku bibliotēkām.

Reģiona galvenās bibliotēkas sniegtais metodiskais un konsultatīvais atbalsts, īstenotie profesionālās pilnveides un pieredzes apmaiņas pasākumi.

Metodiski konsultatīvais darbs organizēts, izmantojot dažādas darba formas – apmācības, kursus, seminārus, konsultācijas, individuālas konsultācijas, bibliotēku apmeklējumus. Katru gadu rudenī tiek rīkoti visu reģiona publisko bibliotēku apmeklējumi, kuros iepazīstam un pārrunājam gadā paveikto, kā arī risinām dažāda veida darba jautājumus.

Balvu Centrālās bibliotēkas darbinieki reģiona bibliotēku darbiniekus konsultē par jebkuru bibliotēkā darba jautājumu gan telefoniski, gan klātienē, gan caur e-pastu.

Tabula. Reģiona galvenās bibliotēkas organizētie profesionālās pilnveides pasākumi

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Dalībnieku skaits	Stundu skaits
1.	6. 03.	Balvu Centrālā bibliotēka	Balvu Centrālā bibliotēka	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - Informācija par Digitālo nedēļu 2018; - Droša interneta pusstunda "Viena klikšķa attālumā"; - Balvu reģiona bibliotēku prezentācijas "2017. gads kolēģa ... bibliotēkā"; - Par starptautisku lasīšanas veicināšanas projektu "Mūsu mazā	26	4

				bibliotēka”.		
2.	4. 04.	Balvu Centrālā bibliotēka	Balvu Centrālā bibliotēka, sadarbībā VSAA Madonas RN Klientu apkalpošanas daļu	Seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - “VSAA pakalpojumu pieprasīšana elektroniski”; - Balvu reģiona bibliotēku prezentācijas turpinājums “2017. gads kolēģa ... bibliotēkā”	24	4
3.	9. 05.	Balvu Novada muzejs	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtu un Valsts Kultūrkapitāla fonda, LR Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas atbalstu	Seminārs visu nozaru kultūras darbiniekiem. Tēma: “Literatūras, mūzikas un teātra nozares virtuālie resursi: sabiedrības iesaiste un sadarbības iespējas”	43	3
4.	6. 06.	Brieksīne – Upīte – Rekavas (Polfandera) dzirnavas– z/s Kotiņi	Balvu Centrālā bibliotēka	Izbraukuma seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - Ontona un Irēnas Slišanu atdusas vietas apmeklējums; - Nemateriālās kultūras mantojuma centra „Upīte” un Ontona Slišana Upītes kultūrvēstures muzeja apmeklējums; - Zemnieku saimniecības “Kotiņi” un Polfandera dzirnavu apmeklējums Rekavā.	30	5
5.	27. 07.	Gaujiena/Alūksne/ Jaunalūksne	Balvu Centrālā bibliotēka	Kultūrvēsturiskās studijas Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Apes, Gaujienas, Jaunalūksnes bibliotēku un to apkārtnes vēsturisko objektu apmeklējumi.	34	8
6.	23. 10.	Balvu Centrālā bibliotēka	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar dr. psihol. Ilgu Šuplinski	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - “ Breiveibys jiedzīņa izpratne šo goda jubilāra, nūvodnīka Ontona Slišana daiļradē.”; - “ Breiveibys jiedzīņa izpratne Latgolys jaunū autoru dorbūs...”; - Ziemeļvalstu Literatūras nedēļa- jaunumi, idejas pasākumu organizēšanai; Aktuālais, veicot norakstīšanu un sastādot	31	6

				norakstīšanas aktus		
7.	27.11.	Balvu Centrālā bibliotēka	Balvu Centrālā bibliotēka	Balvu reģiona skolu un bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - “Nikod nav par vālu uzadreiksteit pīruodeit sevi.” Literatis nūvodneicys Vijis Birkovys (Laganovskys) dzeivis izvielis. Sarunas ar Viju Laganovsku-Birkovu. - “Krucifikss Zīmeļlatgolys ainavā” - “Mēs mūsdienu informācijas telpā” - “Mana Latvija” - kā radoši darboties ar lasītāju	27	4
8.	11.12.	Balvu Centrālā bibliotēka	Balvu Centrālā bibliotēka sadarbībā ar Silviju Tretjakovu LNB Bērnu literatūras centra vadītāju	Balvu reģiona skolu un bibliotēku darbiniekiem. Tēma: Inovāciju seminārs lasīšanas veicināšanas programmām 2018	18	4
9.	19.12.	Balvu Centrālā bibliotēka	Balvu Centrālā bibliotēka ar lektorēm Annu Rancāni un dr. philol. Angeliku Juško Štekeli	Lektorijs- seminārs Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem. Tēmas: - projekta “Muna izviele - muna brieveiba” aktivitātis. Dzejneica Anna Rancāne i breiveibys jiedzīņa interpretacejis juos dailrad; - Svātceļuojums Latgolā: tradicionālais i maineigais; - Lietotāju reģistrācijas, pārreģistrācijas un neaktīvo lietotāju datu dzēšanas kārtību Balvu reģiona bibliotēkās ar 2019.gadu; - Mēs mūsdienu informācijas telpā.	27	5

Izbraukuma semināra mērķis jūnija sākumā, kura maršruts Brieksīne – Upīte – Rekavas (Polfandera) dzirnavas– z/s Kotiņi, bija labāk izzināt tuvāko kaimiņu novadu. Iepazīties ar kolēģu darba vietu apstākļiem, problēmām un padalīties ar to pieredzi. Apmeklējām nemateriālās kultūras mantojuma centru "Upīte", kurš sastāv no trīs struktūrvienībām: Upītes Tautas nama, Upītes bibliotēkas un Ontona Slišāna Upītes Kultūrvēstures muzeja. Šeit mēs redzējām kā var ar minimālu naudas ieguldījumu dzīvot un ne sliktāk kā citur. Varējām pamācīties, ka pieticība ļauj radoši izpausties.

Kultūrvēsturiskās studijas Balvu reģiona bibliotēku darbiniekiem Balvu Centrālā bibliotēka noorganizēja uz Gaujienu, Api, Alūksni un Jaunalūksni, lai paplašinātu zināšanas par tās apkārtnes ievērojamām personām un vēsturi. Apmeklējām vietējās bibliotēkas un iepazīnām apkārtnes

vēsturiskos objektus. Šo vietu gidi mums visu izrādīja un izstāstīja augstākajā līmenī. Ojāra Vācieša bērnības un jaunības taku izstaigāšana Gaujienas pagastā bija īpaši izzinoša un aizraujoša. Klausījāmies gida citēto O. Vācieša dzeju un baudījām tieši to vidi, kurai šī dzeja bija veltīta. Apes bibliotēka mūs pārsteidza ar to, ka jutāmies it kā tur būtu apstājies laiks un dzīvojam vēl 20.gadu simtenī. Alūksnes pilsēta pārsteidza ar savu lielo tūristu piesaisti, notikumiem un dažādām aktivitātēm visām paaudzēm. Neiztikām bez pilsētas bibliotēkas apciemojuma un pavizināšanos ar plostu "Kaija" pa Alūksnes ezeru klausoties lieliskajā gides stāstījumā par pilsētas vēsturi.

Metodiskais un konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu bibliotēkām

Aktīvāk atbalstu skolu bibliotēkām sniedz BIS Alises administratore, konsultējot bibliotekārus par darbu Alisē. Skolu bibliotēkās darbiniekiem ir mazas darba slodzes, tāpēc arī darba apjoms ir neliels un nav nepieciešamas paplašināta metodiskā palīdzība.

Sadarbība ar citām iestādēm

- LNB Bibliotēku attīstības centrs- konsultācijas dažādos ar krājumu saistītos jautājumos, par bibliotēku statistiku, par Kultūras kartes aizpildīšanu;
- Tieto Latvia- dažādi jautājumi par darbu ALISĒ (jautājumi par jauninājumu SBA, krājuma uzskaiti, inventarizācija);
- Kultūras informāciju sistēmu centrs;
- Latvijas Bibliotekāru biedrība

Metodiskā un konsultatīvā darba problēmas un to risinājumi, profesionālās pilnveides vajadzības

Vēl joprojām jūtama pagasta bibliotekāru pavisma darbā, attaisnojoties ar lielo darba apjomu un laika trūkumu. Problēmas ar savstarpēju komunikēšanu, bet pamazām sākas uzlabojumi sazinoties gan pa telefonu, gan sarakstoties e-pastā, gan tiekoties klātienē.